

ROZSUDOK SÚDU PRVÉHO STUPŇA (veľká komora)

z 12. septembra 2007*

Vo veci T-36/04,

Association de la presse internationale ASBL (API), so sídlom v Bruseli (Belgicko),
v zastúpení: S. Völcker, F. Louis a J. Heithecker, advokáti,

žalobca,

proti

Komisii Európskych spoločenstiev, v zastúpení: C. Docksey a P. Aalto, splnomocnení zástupcovia,

žalovanej,

ktorej predmetom je návrh na zrušenie rozhodnutia Komisie z 20. novembra 2003, ktorým sa zamietá žiadosť žalobcu o prístup k vyjadreniam predloženým Komisiou v rámci konaní na Súdnom dvore a Súde prvého stupňa,

* Jazyk konania: angličtina.

SÚD PRVÉHO STUPŇA
EURÓPSKÝCH SPOLOČENSTIEV (veľká komora),

v zložení: predseda B. Vesterdorf, sudcovia M. Jaeger, J. Pirrung, M. Vilaras, H. Legal, E. Martins Ribeiro, E. Cremona, I. Pelikánová, D. Šváby, K. Jürimäe, N. Wahl, M. Prek a V. Ciucă,

tajomník: E. Coulon,

so zreteľom na písomnú časť konania a po pojednávaní z 28. februára 2007,

vyhlásil tento

Rozsudok

Právny rámec

¹ Podľa článku 255 ES:

„1. Každý občan únie alebo každá fyzická alebo právnická osoba s bydliskom alebo sídlom v členskom štáte má právo na prístup k dokumentom Európskeho parlamentu, Rady alebo Komisie, v závislosti od zásad a podmienok, ktoré sa vymedzia v súlade s odsekmi 2 a 3.

2. Všeobecné zásady a obmedzenia, ktoré vychádzajú z verejného alebo súkromného záujmu a upravujú právo na prístup k dokumentom, stanoví Rada v súlade s postupom uvedeným v článku 251 do dvoch rokov po nadobudnutí platnosti Amsterdamskej zmluvy.

...“

2 Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1049/2001 z 30. mája 2001 o prístupe verejnosti k dokumentom Európskeho parlamentu, Rady a Komisie (Ú. v. ES L 145, s. 43; Mim. vyd. 01/003, s. 331) definuje pravidlá, podmienky a obmedzenia práva na prístup k dokumentom týchto inštitúcií ustanoveného v článku 255 ES. Toto nariadenie sa uplatňuje od 3. decembra 2001.

3 Odôvodnenia č. 2 a 4 tohto nariadenia sú formulované takto:

„(2) Otvorenosť [Transparentnosť — *neoficiálny preklad*] umožňuje občanom tesnejšie sa zapájať do rozhodovacieho procesu a zaručuje, že v demokratickom systéme sa administratíva stáva legitímnejšou, efektívnejšou a zodpovednejšou voči občanovi. Otvorenosť prispieva k posilneniu princípov demokracie a úcty k základným právam, ako to ustanovuje článok 6 [EÚ] a Charta základných práv Európskej únie.

...

(4) Účelom tohto nariadenia je čo najúčinnejšie uplatniť právo verejnosti na prístup k dokumentom a ustanoviť pre tento prístup všeobecné pravidlá a obmedzenia v súlade s článkom 255 ods. 2 [ES].“

4 Článok 2 ods. 1 a 3 nariadenia č. 1049/2001 stanovuje:

„1. Každý občan únie a každá fyzická alebo právnická osoba s bydliskom alebo sídlom v niektorom členskom štáte má právo na prístup k dokumentom orgánov v súlade s pravidlami, podmienkami a obmedzeniami určenými v tomto nariadení.

...

3. Toto nariadenie sa vzťahuje na všetky dokumenty zo všetkých oblastí činnosti Európskej únie, ktoré niektorý z orgánov má, to znamená dokumenty, ktoré vypracoval alebo dostal a ktoré má v držbe.“

5 Podľa článku 3 písm. a) nariadenia č. 1049/2001 sa pod „dokumentom“ rozumie „akýkoľvek obsah... týkajúci sa akejkoľvek veci vzťahujúcej sa na politiku, činnosť a rozhodnutia, ktoré spadajú do oblasti pôsobnosti príslušného orgánu“.

6 Článok 4 nariadenia č. 1049/2001, ktorý sa týka výnimiek z práva na prístup, stanovuje:

„...“

2. Orgány odmietnu prístup k dokumentu v prípade, keď by sa jeho zverejnením porušila ochrana:

— ...

— súdneho konania a právneho poradenstva,

— účelu inšpekcií, vyšetrovania a kontroly,

pokiaľ nepreváži verejný záujem na jeho zverejnení.

...

6. Ak sa ktorákoľvek z výnimiek vzťahuje iba na niektoré časti požadovaného dokumentu, zostávajúce časti dokumentu sa uvoľnia na zverejnenie.

7. Výnimky stanovené v odsekoch 1 až 3 sa vzťahujú iba na obdobie, v priebehu ktorého je ochrana odôvodnená na základe obsahu daného dokumentu...”

7 Článok 6 ods. 1 nariadenia č. 1049/2001 stanovuje:

„Žiadosti o prístup k dokumentu sa podávajú akoukoľvek písomnou formou vrátane elektronickej formy v niektorom z jazykov uvedených v článku 314 [ES] a dostatočne presným spôsobom, aby orgán mohol dokument identifikovať. Žiadateľ nie je povinný uviesť dôvod svojej žiadosti.“

8 Podľa článku 7 ods. 2 nariadenia č. 1049/2001 „v prípade úplného alebo čiastočného zamietnutia môže žiadateľ do 15 pracovných dní od obdržania odpovede od orgánu podať opakovanú žiadosť s požiadavkou, aby orgán prehodnotil svoje stanovisko“.

9 Článok 8 ods. 1 a 2 nariadenia č. 1049/2001, ktorý sa týka spracovania opakovaných žiadostí, uvádza:

„1. Opakovaná žiadosť sa bezodkladne spracuje. Do 15 pracovných dní od zaevidovania takejto žiadosti orgán buď povolí prístup k požadovanému dokumentu a v danej lehote poskytne prístup v súlade s článkom 10, alebo písomne oznámi dôvody úplného alebo čiastočného zamietnutia žiadosti. V prípade úplného alebo čiastočného zamietnutia žiadosti orgán informuje žiadateľa o opravných prostriedkoch, ktoré má k dispozícii, a to začatie súdneho konania proti orgánu a/alebo sťažnosť ombudsmanovi v súlade s podmienkami stanovenými v príslušných článkoch 230 [ES] a 195 [ES].

2. Vo výnimočných prípadoch, napríklad v prípade žiadosti týkajúcej sa veľmi dlhého dokumentu alebo veľkého počtu dokumentov, sa lehota ustanovená v odseku 1 môže predĺžiť o 15 pracovných dní za podmienky, že žiadateľovi sa táto skutočnosť vopred oznámi a poskytne sa mu podrobné odôvodnenie.“

Okolnosti predchádzajúce sporu

- ¹⁰ Association de la presse internationale ASBL (API) je nezisková organizácia zahraničných novinárov všetkých kategórií a zameraní so sídlom v Belgicku. Cieľom API je pomáhať jej členom informovať svoje domovské krajiny o Európskej únii.
- ¹¹ Listom z 1. augusta 2003 požiadala API Komisiu v súlade s článkom 6 nariadenia č. 1049/2001 o prístupe k všetkým písomnostiam, ktoré predložila Súdu prvého stupňa alebo Súdnemu dvoru v rámci konaní týkajúcich sa týchto vecí:

— Honeywell/Komisia (T-209/01) a General Electric/Komisia (T-210/01),

— MyTravel/Komisia (T-212/03),

— Airtours/Komisia (T-342/99),

- Komisia/Rakúsko (C-203/03),

- Komisia/Spojené kráľovstvo (C-466/98), Komisia/Dánsko (C-467/98), Komisia/Švédsko (C-468/98), Komisia/Fínsko (C-469/98), Komisia/Belgicko (C-471/98), Komisia/Luxembursko (C-472/98), Komisia/Rakúsko (C-475/98) a Komisia/Nemecko (C-476/98) (ďalej len „veci Otvorené nebo“),

- Köbler (C-224/01),

- Altmark Trans a Regierungspräsidium Magdeburg (C-280/00).

¹² Listom z 27. augusta 2003 jednak Komisia informovala API, že žiadosť týkajúca sa veci MyTravel/Komisia (T-212/03), je predčasná, a jednak požiadala API o upresnenie, či sa žiadosť týka iba vyjadrení, alebo aj ich príloh. Komisia tým istým listom informovala API, že vzhľadom na zásadné otázky nastolené jej žiadosťou o prístup k dokumentom sa musí lehota stanovená na ich zodpovedanie predĺžiť o 15 pracovných dní. API listom z 29. augusta 2003 upresnila, že žiadosť sa týka iba vyjadrení Komisie bez ich príloh.

¹³ Listom zo 17. septembra 2003 Komisia povolila prístup k dokumentom týkajúcim sa vecí C-224/01 a C-280/00. Naopak, prístup k dokumentom týkajúcim sa vecí T-209/01 a T-210/01, T-342/99 a C-203/03, ako aj vecí Otvorené nebo bol zamietnutý.

- 14 Listom zo 6. októbra 2003 podala API v súlade s článkom 7 ods. 2 nariadenia č. 1049/2001 opakovanú žiadosť týkajúcu sa dokumentov, ku ktorým Komisia zamietla prístup. Komisia po predĺžení lehoty listom z 28. októbra 2003 ako odpoveď na túto žiadosť prijala rozhodnutie z 20. novembra 2003, ktorým potvrdila zamietnutie prístupu k dotknutým dokumentom (ďalej len „napadnuté rozhodnutie“).
- 15 Po prvé, pokiaľ ide o zamietnutie udelenia prístupu k vyjadreniam predloženým Komisiou v rámci vecí Honeywell/Komisia (T-209/01) a General Electric/Komisia (T-210/01), Komisia v napadnutom rozhodnutí tvrdila, že tieto veci sú stále prejednávané, pričom zverejnenie uvedených vyjadrení by poškodilo v rámci týchto konaní jej postavenie žalovanej. Takisto dodala, ako to pripomenul aj súd Spoločenstva (rozsudok Súdu prvého stupňa zo 17. júna 1998, Svenska Journalisteförbundet/Rada, T-174/95, Zb. s. II-2289), že účastníci konania majú na základe všeobecnej zásady riadneho výkonu spravodlivosti právo obhajovať svoje záujmy nezávisle od akéhokoľvek vonkajšieho vplyvu, predovšetkým zo strany verejnosti. Vzhľadom na skutočnosť, že dokumenty, ku ktorým žalobca žiadal prístup, boli vypracované výlučne na účely dvoch dotknutých konaní, sa domnievala, že sa na ne vzťahuje výnimka týkajúca sa ochrany súdnych konaní (rozsudok Súdu prvého stupňa zo 7. decembra 1999, Interporc/Komisia, T-92/98, Zb. s. II-3521, ďalej len „rozsudok Interporc II“). Komisia okrem iného upresnila, že skutočnosť, že zverejnila vyjadrenia, ktoré predložila vo veci Köbler (C-224/01), nemôže byť uvádzaná ako precedens vzhľadom na to, že toto konanie bolo ukončené, hoci vec sa stále prejednávala, a išlo o prejudiciálne konanie, ktoré preto nebolo porovnateľné s priamymi žalobami. Tiež zdôraznila, že samotná skutočnosť, že povolila prístup k týmto vyjadreniam, preukazuje, že žiadosť API bola preskúmaná dokument po dokumente.
- 16 Po druhé, pokiaľ ide o zamietnutie udelenia prístupu k dokumentom týkajúcim sa vecí Airtours/Komisia (T-342/99), Komisia uviedla, že po rozsudku Súdu prvého stupňa zo 6. júna 2002 (Zb. s. II-2585), ktorým sa táto vec rozhodla, nasledovala

žaloba o náhradu škody proti Komisii (vec MyTravel/Komisia, T-212/03), v rámci ktorej boli prejednané tvrdenia Komisie predložené vo veci T-342/99 na účely odôvodnenia jej rozhodnutia. Komisia sa domnievala, že medzi dvoma vecami existuje úzke spojenie a že zverejnenie vyjadrení požadovaných žalobcom by mohlo poškodiť konanie týkajúce sa veci, ktorá sa stále prejednáva.

- 17 Po tretie, pokiaľ ide o zamietnutie udelenia prístupu k dokumentom týkajúcim sa veci Komisia/Rakúsko (C-203/03), Komisia uviedla, že vec sa stále prejednáva a tvrdila, že zverejnenie týchto vyjadrení by poškodilo jej postavenie pred Súdny dvorom a vo vzťahu k rakúskym orgánom. Preto sa domnievala, že pre túto vec platí to isté odôvodnenie, aké prijala na účely zamietnutia prístupu k vyjadreniam týkajúcim sa vecí Honeywell/Komisia (T-209/01) a General Electric/Komisia (T-210/01). Dodala, že musí zamietnuť prístup k akémukoľvek dokumentu týkajúcemu sa žaloby o nesplnenie povinnosti v prípade, ak by zverejnenie porušilo ochranu účelu vyšetrovania, ktorý, ako rozhodol Súd prvého stupňa v rozsudku z 11. decembra 2001, Petrie a i./Komisia (T-191/99, Zb. s. II-3677), spočíva v dosiahnutí zmierlivého riešenia sporu medzi Komisiou a dotknutým členským štátom. Upresnila, že hoci sa tento rozsudok týkal zamietnutia prístupu k výzvam a odôvodneným stanoviskám, Súd prvého stupňa neuviedol, že zamietnutie udelenia prístupu s cieľom ochrany účelu, ktorý spočíva v dosiahnutí zmierlivého riešenia sporu, je obmedzené na tieto kategórie dokumentov, a teda odôvodnenie, na ktorom je založené takéto zamietnutie, je relevantné aj pokiaľ ide o vyjadrenia predložené Súdnemu dvoru, keďže tvrdenia použité na preukázanie nesplnenia povinností boli totožné.

- 18 Po štvrté, pokiaľ ide o zamietnutie udelenia prístupu k vyjadreniam týkajúcim sa vecí Otvorené nebo, Komisia uviedla, že hoci konania o nesplnenie povinnosti týkajúce sa uvedených vecí boli ukončené rozsudkami Súdneho dvora z 5. novembra 2002, dotknuté členské štáty sa im zatiaľ nepodrobili, takže stále prebiehajú rokovania, ktorých cieľom je, aby uvedené štáty ukončili nesplnenie povinností zistené

Súdny dvorom. Z tohto dôvodu sa domnievala, že zverejnenie vyjadrení predložených Komisiou v uvedených veciach by porušilo ochranu účelu vyšetrovania týkajúceho sa uvedených nesplnení povinností.

- 19 Po piate Komisia po tom, ako pripomenula, že článok 4 ods. 2 *in fine* nariadenia č. 1049/2001 ustanovuje, že prístup musí byť zamietnutý „pokiaľ nepreváži verejný záujem na jeho zverejnení“, v napadnutom rozhodnutí zdôraznila, že API nepredložila argumenty preukazujúce, že verejný záujem na zverejnení dotknutých dokumentov by prevažoval nad verejným záujmom na zabezpečení primeranej ochrany prebiehajúcich súdnych konaní a vyšetrovaní týkajúcich sa žalôb o nesplnenie povinností. Dodala, že verejný záujem je najlepšie uspokojený, keď je zaručený riadny priebeh konaní začatých na súde Spoločenstva a keď sú chránené jej vyšetrovacie právomoci.
- 20 Napokon po šieste Komisia potvrdila, že nie je možné poskytnúť k požadovaným dokumentom čiastočný prístup, pretože všetky ich časti spolu úzko súvisia a vzťahujú sa na ne vyššie uvedené výnimky.

Konanie a návrhy účastníkov konania

- 21 Žalobca návrhom podaným do kancelárie Súdu prvého stupňa 2. februára 2004 podal žalobu, na základe ktorej sa začalo toto konanie.

22 Dňa 9. novembra 2006 Súd prvého stupňa po vypočutí účastníkov konania rozhodol postúpiť vec veľkej komore Súdu prvého stupňa.

23 Súd prvého stupňa (veľká komora) na základe správy sudcu spravodajcu rozhodol o otvorení ústnej časti konania.

24 Prednesy účastníkov konania a ich odpovede na otázky položené Súdom prvého stupňa boli vypočuté na pojednávaní z 28. februára 2007.

25 Žalobca navrhuje, aby Súd prvého stupňa:

— zrušil napadnuté rozhodnutie,

— zaviazal Komisiu na náhradu trov konania.

26 Komisia navrhuje, aby Súd prvého stupňa:

— zamietol žalobu ako nedôvodnú,

— zaviazal žalobcu na náhradu trov konania.

Právny stav

- 27 Na podporu svojej žaloby žalobca uvádza jediný žalobný dôvod vychádzajúci z porušenia článku 2 a článku 4 ods. 2 nariadenia č. 1049/2001. Tento žalobný dôvod sa v podstate delí na dve časti. Prvá časť sa týka zamietnutia prístupu k dokumentom, ktoré je založené na výnimke týkajúcej sa ochrany súdnych konaní stanovenej v článku 4 ods. 2 druhej zarážke nariadenia č. 1049/2001. Druhá časť sa týka zamietnutia prístupu k dokumentom, ktoré je založené na výnimke týkajúcej sa ochrany účelu vyšetrovania ustanovenej v článku 4 ods. 2 tretej zarážke nariadenia č. 1049/2001.

O zamietnutí prístupu k dokumentom, ktoré je založené na výnimke týkajúcej sa ochrany súdnych konaní stanovenej v článku 4 ods. 2 druhej zarážke nariadenia č. 1049/2001

Tvrdenia účastníkov konania

- 28 Po tom, ako žalobca zdôraznil, že na jeho žiadosť o prístup sa vzťahuje pôsobnosť článku 2 nariadenia č. 1049/2001, ktorý zakotvuje zásadu čo najširšieho možného prístupu k dokumentom inštitúcií, tvrdí, v prvom rade, že výnimka týkajúca sa ochrany súdnych konaní nemôže odôvodniť celkové vylúčenie vyjadrení Komisie zo zásady slobodného prístupu k dokumentom.
- 29 V tejto súvislosti tvrdí, po prvé, že uvedená výnimka, podľa ktorej prístup k dokumentu môže byť zamietnutý iba vtedy, ak by sa jeho zverejnením „porušila“ ochrana súdnych konaní, sa musí vykladať reštriktívne. Z porovnania nariadenia č. 1049/2001 a predchádzajúcej úpravy, konkrétne rozhodnutia Komisie 94/90/ESUO, ES,

Euratom z 8. februára 1994 o prístupe verejnosti k dokumentom Komisie [*neoficiálny preklad*] (Ú. v. ES L 46, s. 58), ktorým bol formálne prijatý kódex správania schválený Radou a Komisiou 6. decembra 1993 týkajúci sa prístupu verejnosti k dokumentom Rady a Komisie [*neoficiálny preklad*] (Ú. v. ES L 340, s. 41, ďalej len „kódex správania z roku 1993“), vyplynulo, že zákonodarca Spoločenstva sa zámerne rozhodol obmedziť rozsah výnimky týkajúcej sa súdnych konaní. Zatiaľ čo kódex správania z roku 1993 ustanovoval možnosť nepovolíť prístup k akémukoľvek dokumentu, ktorého zverejnenie „by mohlo porušiť“ súdne konania, nariadenie č. 1049/2001 sa týka dokumentov, ktorých zverejnenie „by porušilo“ ochranu takéhoto konania. Okrem toho kódex správania z roku 1993 na rozdiel od nariadenia 1049/2001 tiež nestanovoval možnosť, že prevažujúci verejný záujem by mohol mať prednosť pred záujmom na ochrane súdnych konaní.

- 30 Obmedzený účel výnimky stanovenej v článku 4 ods. 2 druhej zarážke nariadenia č. 1049/2001 je tiež vyjadrený odôvodnením č. 11 tohto nariadenia, v ktorom je uvedená zásada, podľa ktorej majú byť všetky dokumenty orgánov prístupné verejnosti, ako aj dôvodovou správou návrhu nariadenia Európskeho parlamentu a Rady o prístupe verejnosti k dokumentom Európskeho parlamentu, Rady a Komisie [*neoficiálny preklad*] [KOM(2000) 30 v konečnom znení — COD 200/0032, oddiel 5], v ktorej je uvedené, že výnimky sa uplatňujú iba na ochranu špecifických a jasne definovaných záujmov. Paušálne zamietnutie udelenia prístupu k určitej kategórii dokumentov teda nemožno pripustiť a dotknutý orgán je povinný v súvislosti s každým vyžiadaným dokumentom preukázať, že jeho zverejnenie by tak závažne porušilo ochranu niektorého zo špecifických záujmov uvedených v článku 4 ods. 2 nariadenia č. 1049/2001, že verejný záujem na zverejnení by nikdy neprevážil.

- 31 Po druhej žalobca tvrdí, že zverejnenie vyjadrení predložených Komisiou súdom Spoločenstva by nijakým spôsobom neporušilo ochranu súdnych konaní, keďže takéto zverejnenie by nevedlo ani k výkonu neoprávneného vplyvu zo strany verej-

nosti, ani k ohrozeniu pokojného priebehu diskusií pred súdom Spoločenstva, ktoré by mohli narušiť chod súdneho konania. V každom prípade tak všeobecné odôvodnenie, aké sa uplatnilo v napadnutom rozhodnutí, nemôže naplniť kritérium závažného a konkrétneho porušenia požadovaného článkom 4 ods. 2 druhou zarážkou nariadenia č. 1049/2001.

32 Žalobca dodáva, že záujem verejnosti o prácu súdov, ktoré sa zaoberajú závažnými problémami verejnej politiky, je zdravý a prirodzený vo všetkých systémoch založených na pravidlách právneho štátu a že samotné súdy Spoločenstva podnecujú a podporujú tento fenomén tým, že sprístupňujú širokej verejnosti čoraz významnejšiu časť informácií týkajúcich sa prebiehajúcich konaní prostredníctvom svojich internetových stránok a tlačových oddelení. Okrem iného sú pojednávania verejné a správa na pojednávanie sú dostupné verejnosti odo dňa konania pojednávania.

33 Je preto ťažko pochopiteľné, v čom by zverejnenie písomností Komisie mohlo predstavovať závažné porušenie riadneho priebehu súdnych konaní, na ktoré sa tieto písomnosti vzťahujú. Naopak, ich publicita by mala pozitívny účinok, pretože dokonalá informovanosť verejnosti preukazuje nestrannosť súdov Spoločenstva, čo posilňuje prijatie ich rozhodnutí verejnosťou. Žalobca tiež uvádza, že hoci súdy viacerých štátov vrátane Európskeho súdu pre ľudské práva stanovujú výnimky zo zásady transparentnosti, napríklad pokiaľ ide o ochranu obchodného tajomstva alebo zachovanie súkromia, sprístupňujú dokumenty týkajúce sa súdnych konaní, osobitne vo veciach, v ktorých sú účastníkmi konania štátne inštitúcie. Žiaden z týchto súdov sa nedomnieva, že zásada transparentnosti by mohla narušiť efektívnosť súdneho konania a riadny výkon spravodlivosti.

34 Po tretie žalobca tvrdí, že zverejnenie vyjadrení predložených Komisiou súdom Spoločenstva je vo verejnom záujme v tom zmysle, že umožní rozšírenie stanoviska

Komisie k základným otázkam výkladu Zmluvy a sekundárneho práva Spoločenstva. Napríklad v oblasti práva hospodárskej súťaže by takéto rozšírenie bolo osobitne užitočné vzhľadom na stanoviská, ktoré by Komisia mohla poskytovať vnútroštátnym súdom na základe nariadenia Rady (ES) č. 1/2003 zo 16. decembra 2002 o vykonávaní pravidiel hospodárskej súťaže stanovených v článkoch 81 [ES] a 82 [ES] (Ú. v. ES L 1, 2003, s. 1; Mim. vyd. 08/002, s. 205). Žalobca dodáva, že hoci sú pojednávania na súdoch Spoločenstva verejné a zhrnutie tvrdení účastníkov konania je prístupné v deň pojednávania, obraz o prejednávanych veciach je neúplný, čo bráni novinárom poskytovať presné a vyčerpávajúce informácie. Jediný spôsob, ako zabezpečiť primeranú transparentnosť, teda spočíva vo zverejnení písomností predložených Komisiou.

35 Po štvrté žalobca tvrdí, že Komisia nemôže založiť svoje zamietnutie na súčasnom stave judikatúry v tejto oblasti, pretože rozsudky Svenska Journalistförbundet/Rada a Interporc II, už citované v bode 15 vyššie, sa odvolávajú na kódex správania z roku 1993, zatiaľ čo nariadenie č. 1049/2001 vyžaduje reštriktívnejší výklad. Rozsudok Svenska Journalistförbundet/Rada, už citovaný v bode 15 vyššie, sa okrem iného týka osobitného prípadu, kde dotknutá asociácia rozšírila na internete komentovanú verziu vyjadrenia Rady k žalobe a vyzvala verejnosť, aby zasielala svoje vlastné komentáre priamo splnomocneným zástupcom Rady, ktorých telefónne a faxové čísla boli zverejnené, zatiaľ čo API, ktorá nie je účastníkom konania v žiadnom dotknutom konaní, nemala v úmysle konať takýmto spôsobom. Takisto rozsudok Interporc II, už citovaný v bode 15 vyššie, nemôže byť relevantný, pretože tvrdenie Súdu prvého stupňa obsiahnuté v bode 40 tohto rozsudku, podľa ktorého ochrana verejného záujmu bráni zverejneniu obsahu dokumentov vypracovaných Komisiou výlučne na účely osobitného súdneho konania predstavuje iba *obiter dictum*, pretože otázka položená vo veci, v ktorej bol vyhlásený tento rozsudok, spočívala v tom, či prístup k dokumentom vypracovaným v rámci správneho konania môže byť zamietnutý z dôvodu, že súviseli s osobitným súdnym konaním. Súd prvého stupňa okrem iného rozhodol, že cieľom dotknutej výnimky bolo „zabezpečiť jednak ochranu práce vykonávanej v rámci Komisie, jednak utajenie a zachovanie zásady profesijného tajomstva advokátov“ (rozsudok Interporc II, už citovaný v bode 15 vyššie, bod 41).

- 36 Takýto výklad výnimky týkajúcej sa súdnych konaní nie je prekážkou prístupu verejnosti k vyjadreniam Komisie, pretože tieto vyjadrenia nie sú považované za interné a dôverné dokumenty, ale naopak sa predkladajú súdom a protistranám v dotknutých veciach. Žalobca v tejto súvislosti dodáva, že posúdenie obsiahnuté v bode 40 rozsudku Interporc II, už citovaný v bode 15 vyššie, bolo neskôr vyvrátené, pretože Súdny dvor rozhodol, že Súd prvého stupňa sa v rozsudku z 19. marca 1998, van der Wal/Komisia (T-83/96, Zb. s. II-545, bod 50), dopustil nesprávneho právneho posúdenia tým, že vykladal uvedenú výnimku ako výnimku zaväzujúcu Komisiu zamietnuť prístup k dokumentom, ktoré vypracovala výlučne na účely súdneho konania (rozsudok Súdneho dvora z 11. januára 2000, Holandsko a van der Wal/Komisia, C-174/98 P a C-189/98 P, Zb. s. I-1, bod 30).
- 37 Z vyššie uvedeného podľa žalobcu vyplýva, že judikatúra Spoločenstva v tejto oblasti nemôže byť vykladaná tak, ako tvrdí Komisia, a že článok 4 ods. 2 druhá zarážka nariadenia č. 1049/2001 neodôvodňuje paušálne vylúčenie vyjadrení inštitúcií zo zásady slobodného prístupu k dokumentom Spoločenstva.
- 38 V druhom rade žalobca spochybňuje napadnuté rozhodnutie v rozsahu, v akom Komisia zamietla zverejniť svoje vyjadrenia a oprela sa o výnimku týkajúcu sa ochrany súdnych konaní z dôvodu, že vec, ku ktorej sa vzťahujú, alebo spojená vec, stále prebiehajú.
- 39 V tejto súvislosti žalobca zdôrazňuje, že tak prísne obmedzenie dotknutej výnimky nie je odôvodnené, pretože by vážne porušilo zásadu slobodného prístupu k dokumentom práve v prípadoch, v ktorých by bol verejný záujem na zverejnení vyjadrení vzhľadom na neexistenciu rozsudku alebo správy pre pojednávanie najvýraznejší.

Zamietnutie prístupu je ešte menej vysvetliteľné, ak sa požadované dokumenty týkajú už ukončeného konania, ako je to v prípade veci Airtours/Komisija (T-342/99), ktoré však súvisí s iným stále prebiehajúcim konaním. Komisia totiž nevysvetlila, v čom by zverejnenie vyjadrení týkajúcich sa ukončenej veci bolo na ujmu prebiehajúceho konania, keď je žalobca v oboch veciach rovnaký a už pozná tvrdenia uvádzané Komisiou v jej vyjadreniach týkajúcich sa prvej veci.

40 Komisia na úvod poznamenáva, že na rozdiel od tvrdení žalobcu „paušálne“ nezamietla vybaviť jeho žiadosť ani nezamietla zverejniť jednu celú kategóriu dokumentov. Pripúšťa, že jej podania na súdoch Spoločenstva nie sú ako také oslobodené od povinnosti zverejnenia, keďže výnimky zo všeobecnej zásady prístupu k dokumentom musia byť vykladané reštriktívne. Tvrdí však, že ak sa výnimka má uplatniť, treba ju dodržať, a teda, ak „by“ sa zverejnením dokumentu „porušilo“ súdne konanie alebo vyšetrovanie, nesmie ho zverejniť. Dodáva, že použitie podmieňovacieho spôsobu („by porušilo“), ktorý implikuje voľnú úvahu, naznačuje, že negatívny účinok môže nastať a nie že musí byť absolútne isté, že nastane.

41 Pokiaľ ide o výnimku týkajúcu sa ochrany súdnych konaní, Komisia na prvom mieste uvádza, že každý vnútroštátny aj medzinárodný súdny systém si vytvára ustálenú prax, ktorú uplatňuje pri zaobchádzaní s podaniami predloženými danému súdu. Ako sám žalobca zdôraznil, európske súdy zabezpečujú veľmi vysokú úroveň transparentnosti, pretože okrem toho, že každá vec je predmetom oznámenia v *Úradnom vestníku Európskej únie*, ktoré obsahuje zhrnutie žalobných dôvodov a hlavných tvrdení uvádzaných v žalobe, pojednávanie je verejné a tvrdenia účastníkov konania sú predmetom syntézy v správe pre pojednávanie a sú prevzaté a preskúmané v návrhoch generálneho advokáta a v rozsudku.

42 Komisia sa domnieva, že ochrana súdnych konaní ju zaväzuje prihliadať na ustálenú prax uplatňovanú v tejto súvislosti každým zo súdov. Ani Súdny dvor, ani Súd prvého stupňa totiž nepublikujú podania, ktoré sú im predložené a, pokiaľ ide o posledný menovaný súd, prístup tretích osôb do spisu týkajúceho sa veci je predmetom prísnej kontroly v súlade s článkom 5 ods. 3 tretím pododsekom pokynov pre tajomníka Súdu prvého stupňa prijatých 3. marca 1994 (Ú. v. ES L 78, 1994, s. 32), zmenených a doplnených naposledy 5. júna 2002 (Ú. v. ES L 160, 2002, s. 1), podľa ktorých „žiadna tretia osoba, súkromná ani verejná, nemôže mať prístup k spisu týkajúceму sa veci alebo k podaniam bez výslovného súhlasu predsedu po vypočutí účastníkov konania“ [*neoficiálny preklad*] a „tento súhlas môže byť udelený iba na základe písomnej žiadosti, ktorá musí obsahovať podrobné odôvodnenie legitímneho záujmu na nahliadnutí do spisu“ [*neoficiálny preklad*]. Nariadenie č. 1049/2001 okrem iného nestanovuje spôsob, akým majú sudy postupovať v konaniach, ktoré na nich prebiehajú. Súdny dvor v tejto súvislosti zdôraznil, že neexistuje všeobecné pravidlo týkajúce sa dôvernosti podaní alebo otázky, či ich účastníci konania môžu sprístupniť tretím osobám, pričom ale zdôraznil, že osobitný postup je potrebný v prípade, ak by „zverejnenie dokumentu mohlo porušiť riadny výkon spravodlivosti“ (uznesenie Súdneho dvora z 3. apríla 2000, Nemecko/Parlament a Rada, C-376/98, Zb. s. I-2247, bod 10).

43 Súd prvého stupňa potvrdil a uplatnil na podania všeobecnú zásadu riadneho výkonu spravodlivosti, na základe ktorej majú účastníci konania právo obhajovať svoje záujmy nezávisle od akéhokoľvek vonkajšieho vplyvu, predovšetkým zo strany verejnosti (rozsudok Svenska Journalistförbundet/Rada, už citovaný v bode 15 vyššie, bod 136). Skutočnosť, že prebiehajúce veci sú verejne známe, nesmie byť zamieňaná s právom účastníkov konania nesprístupniť svoje písomné tvrdenia verejnosti.

44 Podľa Komisie verejný záujem nevyžaduje zverejnenie všetkých podaní, ktoré by sa mohlo dokonca ukázať ako škodlivé, pretože existuje riziko, že písomný dialóg medzi účastníkmi konania by sa mohol zmeniť na verejnú diskusiu, v rámci ktorej by sa na splnomocnených zástupcov v danej veci mohol vykonávať nátlak a opodstatnenosť niektorých tvrdení by mohla byť vystavená ďalším vonkajším tlakom. Potreba ochrany pokojného priebehu diskusií teda prevažuje nad potrebou novinárov, aby boli dostatočne pripravení na pojednávanie. Systematické zverejňovanie by mohlo

okrem iného vytvoriť škodlivú nerovnováhu medzi orgánmi a všetkými ostatnými alebo niektorými ostatnými účastníkmi konania v konkrétnej veci, ktorí by neboli povinní umožniť prístup k svojim vyjadreniam za rovnakých podmienok, ako sú podmienky uplatniteľné na inštitúcie.

45 Komisia na druhom mieste uvádza, že v prípade žiadosti o prístup podľa nariadenia č. 1049/2001 najskôr preskúmava, či konanie, ku ktorému sa žiadosť viaže, dospelo do štádia pojednávania a potom, vzhľadom na vyššie uvedené, či ochrana súdnych konaní vyžaduje zamietnutie prístupu k tomuto dokumentu. Práve preto zamietla zverejniť svoje vyjadrenia vo veciach General Electric/Komisia (T-210/01) a Honeywell/Komisia (T-209/01), ktoré prebiehali na Súde prvého stupňa.

46 Môžu tiež existovať dôvody vyžadujúce zamietnutie prístupu k dokumentu po uskutočnení pojednávania alebo vyhlásení rozsudku, ak sa ukáže ako nevyhnutné chrániť formuláciu písomnej argumentácie, ktorá je totožná s argumentáciou uplatnenou v sporej veci, ktorá stále prebieha. Zamietnutie udelenia prístupu k vyjadreniam týkajúcim sa veci Airtours/Komisia (T-342/99), ktorá už bola ukončená rozsudkom Súdu prvého stupňa, sa opiera o takýto dôvod, pretože ten istý žalobca následne podal žalobu o náhradu škody (vec MyTravel/Komisia, T-212/03), ktorá je stále prejednávaná. Spojenie medzi dvoma vecami spočíva v skutočnosti, že niektoré z tvrdení uvedených v rámci žaloby o neplatnosť by tiež mohli byť prediskutované v rámci žaloby o náhradu škody.

47 Pokiaľ ide o rovnováhu prítomných záujmov, Komisia tvrdí, že existenciu prevažujúceho verejného záujmu odôvodňujúceho zverejnenie požadovaných dokumentov nemožno nikdy predpokladať pre určitú kategóriu dokumentov, ale treba ju vždy

určiť s ohľadom na iné záujmy prítomné v každom konkrétnom prejednávacom prípade. Prevažujúci verejný záujem, teda pojem, ktorý nie je v nariadení č. 1049/2001 definovaný, možno zohľadniť iba v prípade, ak sa preukáže, že sa má uplatniť jedna z výnimiek.

48 Okrem iného systematické uplatňovanie výnimky prevažujúceho verejného záujmu, ktorá predstavuje výnimku z výnimky, na účely odôvodnenia zverejnenia písomností v ktoromkoľvek štádiu konania, by malo za následok, že výnimka týkajúca sa súdnych konaní by bola úplne pozbavená potrebného účinku. Uvádzanie prítomných záujmov do rovnováhy musí tiež zohľadňovať skutočnosť, že informácie týkajúce sa danej veci sú už sprístupnené verejnosti, najskôr v štádiu podania návrhu (zverejnenie hlavných dôvodov a tvrdení navrhovateľa v Úradnom vestníku) a následne prostredníctvom správy pre pojednávanie. Pokiaľ ide o dokumenty požadované v prejednávanej veci žalobcom, Komisia sa domnieva, že najlepší spôsob, ako uspokojiť verejný záujem, je zachovať riadny priebeh dotknutých súdnych konaní.

49 Skutočnosť, že žalobca nie je účastníkom žiadneho z konaní, na ktoré sa vzťahujú dokumenty, ktorých zverejnenie sa požaduje, a že ani on, ani jeho členovia nemajú záujem vykonávať na Komisiu nátlak, nijakým spôsobom nezbavuje rozsudok Svenska Journalistförbundet/Rada, už citovaný v bode 15 vyššie, jeho relevantnosti. V bode 138 tohto rozsudku Súd prvého stupňa totiž rozhodol, že účel zverejnenia podaní v tejto veci je nesprávny. Komisia dodáva, že keďže zverejnenie dokumentu potvrdzuje, že môže byť voľne rozširovaný, záväzok nevykonávať nátlak, ktorý prevzal žalobca, nezaručuje, že sa aj ostatí príslušníci verejnosti budú správať rovnako.

50 Komisia okrem iného zdôrazňuje, že vo veci Interporc II, už citovaný v bode 15 vyššie (body 40 a 41), Súd prvého stupňa upresnil, že kategória dokumentov, na ktorú sa uplatňuje výnimka týkajúca sa súdnych konaní, sa týka všetkých dokumentov vypracovaných Komisiou výlučne na účely osobitného súdneho konania. Rozsudok Interporc II, už citovaný v bode 15 vyššie, teda definoval pôsobnosť výnimky týkajúcej sa

súdnych konaní, avšak nevytlúčil tieto dokumenty ako kategóriu z práva na prístup verejnosti, a rozsudok Holandsko a van der Wal/Komisia, už citovaný v bode 36 vyššie (body 27 až 30) potvrdil, že neexistuje paušálne vylúčenie týchto dokumentov, ktoré by Komisiu zaväzovalo tieto dokumenty nezverejňovať. Rozsudok Interporc II teda zostáva právne relevantný a v prejednávanej veci sa ním Komisia riadila, pretože nepristúpila k paušálnemu zamietnutiu, ale vykonala preskúmanie každého dokumentu z prípadu na prípad.

Posúdenie Súdom prvého stupňa

— Úvodné pripomienky

- 51 V prvom rade treba pripomenúť, že cieľom článku 1 nariadenia č. 1049/2001, najmä v spojení s odôvodnením č. 4 tohto nariadenia, je umožnenie čo najúčinnejšieho uplatnenia práva verejnosti na prístup k dokumentom, ktorými disponujú inštitúcie (rozsudok Súdneho dvora z 1. februára 2007, Sison/Rada, C-266/05 P, Zb. s. I-1233, bod 61).
- 52 Z tohto nariadenia a predovšetkým z jeho odôvodnenia č. 11 článku 1 písm. a) a článku 4, ktorý zakotvuje režim výnimiek, však tiež vyplýva, že právo na prístup k dokumentom podlieha určitým obmedzeniam založeným na dôvodoch verejného alebo súkromného záujmu (rozsudok Sison/Rada, už citovaný v bode 51 vyššie, bod 62).
- 53 Keďže sa tieto výnimky odchyľujú od zásady čo najširšieho prístupu verejnosti k dokumentom, musia byť vykladané a uplatňované doslovne (rozsudok Sison/Rada, už citovaný v bode 51 vyššie, bod 63; rozsudok Súdu prvého stupňa zo 6. júla 2006, Franchet a Byk/Komisia, T-391/03 a T-70/94, Zb. s. II-2023, bod 84; pozri

tiež analogicky kódex správania z roku 1993, rozsudky Súdneho dvora Pays-Bas a van der Wal/Komisía, už citovaný v bode 36 vyššie, bod 27, a zo 6. decembra 2001, Rada/Hautala, C-353/99 P, Zb. s. I-9565, bod 25; rozsudky Súdu prvého stupňa zo 14. októbra 1999, Bavarian Lager/Komisía, T-309/97, Zb. s. II-3217, bod 39, a Petrie a i./Komisía, už citovaný v bode 17 vyššie, bod 66).

54 Treba tiež pripomenúť, že podľa ustálenej judikatúry musí mať preskúmanie požadované na vybavenie žiadosti o prístup k dokumentom konkrétnu povahu. V prvom rade totiž samotná okolnosť, že dokument sa týka záujmu chráneného výnimkou, neodôvodňuje jej uplatnenie (pozri v tomto zmysle rozsudky Súdu prvého stupňa z 26. apríla 2005, Sison/Rada, T-110/03, T-150/03 a T-405/03, Zb. s. II-1429, bod 75, a Franchet a Byk/Komisía, už citovaný v bode 53 vyššie, bod 105). Takéto uplatnenie môže byť v zásade odôvodnené iba za predpokladu, že inštitúcia predtým posúdi, po prvé, či prístup k dokumentu konkrétne a skutočne ohrozí chránený záujem, a po druhé, či v prípadoch upravených v článku 4 ods. 2 a 3 nariadenia č. 1049/2001 existuje prevažujúci verejný záujem na zverejnení predmetného dokumentu. V druhom rade nebezpečenstvo ohrozenia chráneného záujmu musí byť primerane pravdepodobné a nie čisto hypotetické. Preskúmanie, ktoré má vykonať inštitúcia na účely uplatnenia výnimky, teda musí byť vykonané konkrétne a musí byť uvedené v dôvodoch rozhodnutia (rozsudky Súdu prvého stupňa z 13. apríla 2005, Verein für Konsumenteninformation/Komisía, T-2/03, Zb. s. II-1121, ďalej len „rozsudok VKI“, bod 69, a Franchet a Byk/Komisía, už citovaný v bode 53 vyššie, bod 115).

55 Okrem toho toto konkrétne preskúmanie sa má vykonať vo vzťahu ku každému dokumentu uvedenému v žiadosti. Z nariadenia č. 1049/2001 totiž vyplýva, že všetky výnimky uvedené v odsekoch 1 až 3 článku 4 sa majú uplatniť na „dokument“ (rozsudky VKI, už citovaný v bode 54 vyššie, bod 70, a Franchet a Byk/Komisía, už citovaný v bode 53 vyššie, bod 116). Navyše, pokiaľ ide o uplatnenie *ratione temporis* týchto istých výnimiek, článok 4 ods. 7 uvedeného nariadenia ustanovuje, že sa vzťahujú iba na obdobie, v priebehu ktorého je ochrana odôvodnená na základe „obsahu daného dokumentu“.

56 Z uvedeného vyplýva, že konkrétne a individuálne preskúmanie je v každom prípade nevyhnutné, keďže aj za predpokladu, že je jasné, že žiadosť o prístup sa týka dokumentov chránených výnimkou, jedine takéto preskúmanie môže umožniť inštitúcii posúdiť možnosť povoliť žiadateľovi čiastočný prístup v súlade s článkom 4 ods. 6 nariadenia č. 1049/2001 (rozsudky VKI, už citovaný v bode 54 vyššie, bod 73, a Franchet a Byk/Komisia, už citovaný v bode 53 vyššie, bod 117). V rámci uplatňovania tohto nariadenia Súd prvého stupňa už okrem toho určil ako v zásade nedostatočné také posúdenie dokumentov, ktoré je vykonané podľa kategórií, ale nie vo vzťahu ku konkrétnym informáciám obsiahnutých v týchto dokumentoch, keďže preskúmanie požadované od inštitúcie by jej malo umožniť konkrétne posúdiť, či sa uvádzaná výnimka skutočne uplatní na všetky informácie obsiahnuté v predmetných dokumentoch (rozsudok VKI, už citovaný v bode 54 vyššie, body 74 a 76; pokiaľ ide o uplatnenie kódexu správania z roku 1993, pozri v tomto zmysle rozsudok Súdu prvého stupňa z 12. októbra 2000, *JT's Corporation/Komisia*, T-123/99, Zb. s. II-3269, body 46 až 48).

57 Povinnosť inštitúcie vykonať konkrétne a individuálne posúdenie obsahu dokumentov uvedených v žiadosti o prístup predstavuje principiálne riešenie (rozsudok VKI, už citovaný v bode 54 vyššie, body 74 a 75), ktoré sa uplatňuje na všetky výnimky uvedené v odsekoch 1 až 3 článku 4 nariadenia č. 1049/2001 bez ohľadu na oblasť, na ktorú sa požadované dokumenty vzťahujú. Keďže uvedené nariadenie neobsahuje žiadne osobitné ustanovenie o výnimke týkajúcej sa ochrany súdnych konaní, toto principiálne riešenie sa uplatňuje aj na dotknutú výnimku.

58 Toto principiálne riešenie však neznamená, že podobné preskúmanie sa vyžaduje za každých okolností. V skutočnosti, keďže cieľom konkrétneho a individuálneho preskúmania, ktoré má inštitúcia v zásade vykonať ako odpoveď na žiadosť o prístup podanú na základe nariadenia č. 1049/2001, je umožniť dotknutej inštitúcii jednak posúdiť, do akej miery je niektorá z výnimiek z práva na prístup uplatniteľná, a jednak posúdiť možnosť čiastočného prístupu, spomínané preskúmanie nemusí byť nevy-

hnutné, ak je vzhľadom na osobitné okolnosti veci zjavné, že prístup má byť zamietnutý alebo naopak povolený. O takýto prípad by mohlo ísť najmä vtedy, ak určité dokumenty boli najprv buď zjavne ako celok chránené niektorou výnimkou z práva na prístup, alebo naopak, ak boli zjavne ako celok prístupné, alebo, ak už boli za podobných okolností konkrétne a individuálne posúdené Komisiou (rozsudok VKI, už citovaný v bode 54 vyššie, bod 75).

59 V druhom rade, pokiaľ ide o výnimku týkajúcu sa ochrany súdnych konaní, treba po prvé pripomenúť, že zo širokej definície pojmu dokument, tak ako je uvedená v článku 3 písm. a) nariadenia č. 1049/2001, ako aj z formulácie a samotnej existencie výnimky týkajúcej sa ochrany súdnych konaní vyplýva, že zákonodarca Spoločenstva nemal v úmysle vylúčiť činnosť inštitúcií súvisiacu so súdnymi konaniami z práva občanov na prístup, ale v tejto súvislosti ustanovil, že inštitúcie odmietnu zverejniť dokumenty týkajúce sa súdneho konania v prípadoch, keď by takéto zverejnenie porušilo konanie, na ktoré sa vzťahujú.

60 Po druhé Súd prvého stupňa už mal príležitosť rozhodnúť, že pojem „súdne konania“, ktorý bol vyložený v rámci kódexu správania z roku 1993 ako pojem vzťahujúci sa na vyjadrenia alebo podania, interné dokumenty týkajúce sa prebiehajúceho dokazovania a komunikáciu týkajúcu sa danej veci medzi dotknutým generálnym riaditeľstvom a právnym servisom alebo advokátskou kanceláriou (rozsudok Interporc II, už citovaný v bode 15 vyššie, bod 41), je v rámci nariadenia č. 1049/2001 tiež relevantný (pozri rozsudok Franchet a Byk/Komisia, už citovaný v bode 53 vyššie, bod 90). Na vyjadrenia predložené Komisiou súdu Spoločenstva sa teda vzťahuje pôsobnosť výnimky týkajúcej sa ochrany súdnych konaní v tom zmysle, že sa týkajú chráneného záujmu.

61 Po tretie skutočnosť, že pôsobnosť tejto výnimky sa vzťahuje na všetky dokumenty vypracované výlučne na účely konkrétneho súdneho konania (rozsudky Interporc II, už citovaný v bode 15 vyššie, bod 40, a Franchet a Byk/Komisia, už citovaný v bode 53 vyššie, body 88 a 89) a najmä na vyjadrenia predložené inštitúciami, nemôže ako taká odôvodniť uplatnenie požadovanej výnimky. Ako už totiž rozhodol Súdny

dvor v súvislosti s uplatnením kódexu správania z roku 1993, výnimka založená na ochrane verejného záujmu v rámci súdneho konania nemôže byť vykladaná v tom zmysle, že zaväzuje Komisiu zamietnuť prístup k všetkým dokumentom, ktoré vypracovala výlučne na účely takéhoto konania (rozsudok Holandsko a van der Wal/Komisia, už citovaný v bode 36 vyššie, bod 30).

62 Takýto výklad treba nevyhnutne uplatniť aj v rámci nariadenia č. 1049/2001, a to tým skôr, že výnimka týkajúca sa súdnych konaní, tak ako ju stanovuje článok 4 ods. 2 druhá zarážka tohto nariadenia, je formulovaná prísnejšie v porovnaní s výnimkou uvedenou v kódexe správania z roku 1993. Po prvé je totiž zamietnutie udelenia prístupu podľa nariadenia č. 1049/2001 odôvodnené iba v prípade, ak by zverejnenie dotknutého dokumentu „porušilo“ daný záujem a už nie v prípade, ak by zverejnenie „mohlo porušiť“ takýto záujem, ako to ustanovoval kódex správania z roku 1993. Uvedené znamená, že dotknutá inštitúcia je povinná pri každom požadovanom dokumente preskúmať, či je jeho zverejnenie vzhľadom na informácie, ktorými disponuje, skutočne spôsobilé porušiť jeden zo záujmov chránených režimom výnimiek (pokiaľ ide o uplatnenie kódexu správania z roku 1993, pozri v tomto zmysle rozsudky Súdu prvého stupňa zo 6. februára 1998, Interporc/Komisia, T-124/96, Zb. s. II-231, bod 52, a JT's Corporation/Komisia, už citovaný v bode 56 vyššie, bod 64). Po druhé nariadenie č. 1049/2001 ustanovuje, že prístup sa povolí aj v prípade, ak by zverejnenie požadovaného dokumentu porušilo ochranu daného súdneho konania, ak ho odôvodní prevažujúci verejný záujem, čo kódex správania z roku 1993 neustanovoval.

63 Po štvrté treba spresniť, že cieľom výnimky zo všeobecnej zásady prístupu k dokumentom týkajúcej sa ochrany súdnych konaní je predovšetkým zabezpečiť dodržanie práva každej osoby, aby jej vec bola spravodlivo prejednaná nezávislým súdom, čo je základné právo stanovené v článku 6 Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „EDLP“), ktoré je neoddeliteľnou súčasťou

všeobecných zásad práva Spoločenstva, ktorých dodržiavanie zaručuje súd Spoločenstva inšpirujúc sa spoločnými ústavnými tradíciami členských štátov a pokynmi poskytnutými predovšetkým EDLP (rozsudky Súdneho dvora z 2. mája 2006, Eurofood IFSC, C-341/04 P, Zb. s. I-3813, bod 65, a z 25. januára 2007, Salzgitter Mannesmann/Komisia, C-411/04 P, Zb. s. I-959, body 40 a 41), ako aj zabezpečiť riadny výkon spravodlivosti. Táto výnimka sa teda vzťahuje nielen na záujmy účastníkov konania v rámci súdneho konania, ale všeobecnejšie aj na jeho riadny priebeh.

⁶⁴ Súdu prvého stupňa preto vo svetle zásad vymedzených v bodoch 51 až 63 vyššie prináleží overiť, či sa v prejednávacom prípade Komisia nedopustila pochybenia tým, že sa domnievala, že na zamietnutie zverejnenia vyjadrení, ktoré predložila v rámci vecí Honeywell/Komisia (T-209/01), General Electric/Komisia (T-210/01), Komisia/Rakúsko (C-203/03) a Airtours/Komisia (T-342/99), sa vzťahuje výnimka týkajúca sa ochrany súdnych konaní.

— O zamietnutí prístupu týkajúceho sa vyjadrení vo veciach T-209/01, T-210/01 a C-203/03

⁶⁵ V prvom rade treba overiť, pokiaľ ide o dokumenty osobitne identifikované v žiadosti o prístup, či Komisia vykonala konkrétne preskúmanie obsahu každého požadovaného dokumentu, čo žalobca spochybňuje poukazujúc na všeobecnú povahu odôvodnenia uvedeného na zamietnutie prístupu.

⁶⁶ Treba konštatovať, že z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia nevyplýva, že Komisia vykonala takéto preskúmanie. V uvedenom rozhodnutí sa totiž neodvoláva ani na obsah dotknutých vyjadrení, ani na osobitný účel každého konania, ku ktorému sa vzťahujú, aby tak preukázala existenciu potreby skutočnej ochrany týchto

konaní. Obmedzila sa na všeobecné tvrdenie, že na zamietnutie prístupu k vyjadreniam týkajúcim sa príslušných prebiehajúcich vecí, v ktorých je účastníkom konania, sa vzťahuje výnimka ochrany súdnych konaní, a teda zverejnenie uvedených vyjadrení by ohrozilo jej postavenie účastníka konania tým, že by ju vystavilo riziku vonkajších tlakov. Takéto odôvodnenie sa tiež môže uplatniť na všetky vyjadrenia Komisie týkajúce sa prebiehajúcich vecí, v ktorých je účastníkom konania.

67 V tejto súvislosti treba pripomenúť, že všeobecnosť odôvodnenia, o ktoré sa opiera zamietnutie prístupu, ako aj jeho stručnosť alebo jeho stereotypný charakter môžu predstavovať dôkaz o absencii konkrétneho preskúmania iba v prípadoch, v ktorých je objektívne možné uviesť dôvody zamietnutia prístupu ku každému dokumentu bez zverejnenia obsahu tohto dokumentu alebo jeho podstatnej časti, a teda bez pozbavenia výnimky jej hlavného účelu (pozri v tomto zmysle rozsudok z 26. apríla 2005, Sison/Rada, už citovaný v bode 54 vyššie, bod 84; pokiaľ ide o kódex správania z roku 1993, pozri analogicky rozsudok Súdu prvého stupňa z 5. marca 1997, WWF UK/Komisia, T-105/95, Zb. s. II-313, bod 65). Ako už upresnil Súdny dvor, potreba, aby sa inštitúcie zdržali uvádzania skutočností, ktoré by nepriamo porušili záujmy, ktoré majú výnimky osobitne chrániť, je zdôraznená predovšetkým v článku 9 ods. 4 a článku 11 ods. 2 nariadenia č. 1049/2001 (rozsudok z 1. februára 2007, Sison/Rada, už citovaný v bode 51 vyššie, bod 83).

68 V prejednávanej veci však absencia konkrétneho preskúmania vyplýva z dôvodov, ktoré Komisia uviedla na odôvodnenie zamietnutia prístupu a ktoré vôbec nesúvisia s obsahom požadovaných vyjadrení. Údajná požiadavka dodržiavania ustálenej praxe súdu Spoločenstva, pokiaľ ide o prístup tretích osôb k podaniam, ako aj potreba zabezpečiť pokojný priebeh diskusií a vylúčiť akýkoľvek nátlak na splnomocnených zástupcov, ktorá nijakým spôsobom v napadnutom rozhodnutí nesúvisí s povahou dotknutých informácií a/alebo s prípadnou citlivou povahou predmetu sporu, v skutočnosti preukazujú, že podľa Komisie nebolo konkrétne preskúmanie obsahu každého požadovaného vyjadrenia potrebné na účely rozhodnutia o žiadosti o prístup podanej žalobcom.

69 Tento záver nevyvracia tvrdenie Komisie uvedené v napadnutom rozhodnutí, podľa ktorého skutočnosť, že bol udelený prístup k pripomienkam predloženým vo veci prejudiciálneho konania Köbler (C-224/01), stále prebiehajúceho na Súdnom dvore, preukazuje, že žiadosť API bola preskúmaná dokument po dokumente. Táto skutočnosť totiž iba poukazuje na to, že Komisia robila rozdiel na základe povahy žaloby a štádia, do ktorého každé dotknuté konanie dospelo. Opierajúc sa práve o takýto rozdiel povolila prístup k pripomienkam, ktoré predložila v rámci prejudiciálneho konania ukončeného rozsudkom Súdneho dvora z 24. júla 2003, Altmark Trans a Regierungspräsidium Magdeburg (C-280/00, Zb. s. I-7747), ako aj k pripomienkam vo veci Köbler (C-224/01), ktorú Súdny dvor stále prejednáva, ale v súvislosti s ktorou sa už ukončila ústna časť konania a zamietla ho, pokiaľ ide o vyjadrenia predložené v rámci priamych žalôb, o ktorých súd Spoločenstva stále rozhoduje.

70 Okrem iného v odpovedi na otázku predloženú Súdnom prvého stupňa na pojednávaní Komisia uviedla, že pri prijímaní rozhodnutia o žiadosti o prístup k vyjadreniam predloženým v rámci prebiehajúcich vecí predstavuje dátum pojednávania determinujúci prvok v tom zmysle, že sa domnieva, že tieto dokumenty vyžadujú dôverné zaobchádzanie z dôvodu minimálnej ochrany prinajmenšom až do dňa, keď sa uskutoční rozprava pred súdom. Podľa nej domnienka prístupu existuje až po dátume pojednávania a Komisia až po tomto dátume vykonáva, pokiaľ ide o prejudiciálne konania, preskúmanie prípadu od prípadu, pričom zohľadňuje informácie obsiahnuté v požadovaných dokumentoch a citlivú povahu sporu. Pokiaľ však ide o priame žaloby, domnieva sa, že je nutné zamietnuť prístup až do vyhlásenia konečného rozsudku a v prípade prebiehajúcich spojených vecí až do skončenia dotknutej spojenej veci.

71 Z vyššie uvedeného vyplýva, že Komisia nielenže nevykonala konkrétne preskúmanie každého požadovaného dokumentu, ale tiež, že sa domnievala, že všetky vyjadrenia predložené vo veciach, v ktorých je účastníkom konania a ktoré stále prebiehajú, treba automaticky a paušálne považovať za konania, na ktoré sa vzťahuje výnimka týkajúca sa ochrany súdnych konaní bez toho, aby takéto preskúmanie bolo potrebné.

72 V druhom rade treba preskúmať, či Komisia mohla z dôvodu osobitných okolností prejednávanej veci upustiť od vykonania konkrétneho preskúmania obsahu vyjadrení týkajúcich sa vecí Honeywell/Komisia (T-209/01), General Electric/Komisia (T-210/01) a Komisia/Rakúsko (C-203/03). Na tento účel treba predovšetkým stanoviť, či všetky dotknuté dokumenty spadajú do tej istej kategórie, aby sa tak na ne mohlo uplatniť to isté odôvodnenie. V prípade kladnej odpovede treba ďalej overiť, či sa výnimka týkajúca sa ochrany súdnych konaní, tak ako ju v prejednávanej veci uplatnila Komisia, zjavne a úplne vzťahuje na dokumenty patriace do tejto kategórie tak, aby potreba požadovanej ochrany bola skutočná (pozri v tomto zmysle rozsudok VKI, už citovaný v bode 54 vyššie, body 83 a 84).

73 Zverejnenie sporných dokumentov môže porušiť chránený záujem, v prejednávanej veci ochranu súdnych konaní, v zásade práve z dôvodu povahy informácií, ktoré sporné dokumenty obsahujú. Predpokladom posúdenia podľa kategórií preto s cieľom vymedziť prípadné dôsledky zverejnenia na súdne konania je, že dokumenty, ktoré sú súčasťou identifikovanej kategórie, obsahujú rovnaký typ informácií. Neuskutočnenie konkrétneho preskúmania je teda odôvodnené iba v prípade, v ktorom je zřejmé, že daná výnimka sa uplatní skutočne na všetky informácie obsiahnuté v požadovaných dokumentoch (rozsudok VKI, už citovaný v bode 54 vyššie, bod 75).

74 Vzhľadom na osobitnú povahu záujmov, ktoré má dotknutá výnimka, ako to vyplýva aj z pripomienok uvedených v bode 63 vyššie, chrániť, a vzhľadom na skutočnosť, že dokumenty, ku ktorým sa žiadal prístup, sú vyjadrenia jedného z účastníkov konania, však nemožno vylúčiť, že nezverejnenie môže byť počas určitého obdobia opodstatnené z dôvodov nezávislých od obsahu každého požadovaného dokumentu, pokiaľ tieto isté dôvody odôvodňujú potrebu ochrany všetkých dotknutých dokumentov.

75 V prejednávanej veci treba po prvé zdôrazniť, že vyjadrenia, ku ktorým sa žiadal prístup, boli vypracované Komisiou ako účastníkom konania v troch priamych

žalobách, ktoré ku dňu prijatia napadnutého rozhodnutia stále prebiehali. Z tohto dôvodu každé z vyjadrení týkajúce sa troch dotknutých vecí možno považovať za patriace do tej istej kategórie, a teda zamietnutie prístupu môže byť založené na jednom a tom istom odôvodnení.

76 Po druhé Komisia založila zamietnutie prístupu k dokumentom predloženým vo veciach *Honeywell/Komisia* (T-209/01), *General Electric/Komisia* (T-210/01), a *Komisia/Rakúsko* (C-203/03), predovšetkým na potrebe chrániť svoje postavenie účastníka konania, či už vystupuje ako žalovaná alebo žalobkyňa, pričom tvrdila, že ich zverejnenie by mohlo vytvoriť nerovnováhu medzi ňou a ostatnými účastníkmi konania, byť na ujmu pokojnému priebehu diskusií na súde a byť v rozpore s ustálenou praxou, ktorú v tejto súvislosti uplatňuje súd Spoločenstva. Treba preto preskúmať, či tieto dôvody umožňujú domnievať sa, že na uvedené vyjadrenia sa v celom rozsahu vzťahuje výnimka týkajúca sa ochrany súdnych konaní.

77 Na tento účel treba preskúmať, či je relevantná skutočnosť, že napadnuté rozhodnutie bolo prijaté ku dňu, keď dotknuté vyjadrenia ešte neboli prediskutované na súde, pričom treba pripomenúť, že podľa Komisie predstavuje dátum pojednávania determinujúcu skutočnosť pre prijatie rozhodnutia týkajúceho sa prístupu k požadovaným vyjadreniam, pretože zamietnutie prístupu pred týmto dátumom je nevyhnutné na to, aby sa vylúčil vonkajší nátlak na jej splnomocnených zástupcov, predovšetkým zo strany verejnosti.

78 V súvislosti s týmto bodom treba pripustiť, že zverejnenie vyjadrení Komisie pred uskutočnením pojednávania by mohlo Komisiu viesť do situácie, v ktorej by musela čeliť kritike a námietkam, ktoré by mohli byť vznesené proti tvrdeniam obsiahnutým v týchto vyjadreniach zo strany odborných kruhov, ako aj zo strany tlače a verejnej

mienky vo všeobecnosti. Okrem prípadného nátlaku na splnomocnených zástupcov by takáto kritika a námietky mohli mať predovšetkým za následok, že by tejto inštitúcii vznikla dodatočná povinnosť, pretože by sa mohla domnievať, že je povinná ich zohľadniť pri obhajobe svojho stanoviska pred súdom, zatiaľ čo účastníci konania, ktorí nie sú povinní zverejniť svoje vyjadrenia, môžu obhajovať svoje záujmy nezávisle od akéhokoľvek vonkajšieho vplyvu.

79 V tejto súvislosti Súd prvého stupňa pripomína, že zásada rovnosti zbraní, ktorá predstavuje jednu zo zložiek širšieho pojmu spravodlivého procesu, zahŕňa povinnosť ponúknuť každému účastníkovi konania primeranú možnosť prezentovať svoju vec za podmienok, ktoré ho neuvádzajú v porovnaní s jeho protivníkom do zjavne nevýhodnej situácie (pozri ESLP, rozsudok *Dombo Beheer B.V./Holandsko* z 27. októbra 1993, séria A č. 274, § 33; *Ernst a i./Belgicko* z 15. júla 2003, § 60, a *Vezon/Francúzsko* z 18. apríla 2006, § 31). No ak zverejnenie vlastných vyjadrení nie je ako také spôsobilé uviesť danú inštitúciu do zjavne nevýhodnej situácie pri prezentovaní jej veci na súde, nič to nemení na skutočnosti, že záruka výmeny informácií a názorov mimo akéhokoľvek vonkajšieho vplyvu môže požadovať, aby sa v záujme riadneho výkonu spravodlivosti vylúčil prístup verejnosti k vyjadreniam do doby, kedy tvrdenia v nich obsiahnuté budú prediskutované na súde.

80 Okrem iného, ako už Súd prvého stupňa rozhodol v rozsudku *Svenska Journalistförbundet/Rada*, už citovaný v bode 15 vyššie (body 136 až 138), účastníci konania majú právo obhajovať svoje záujmy nezávisle od akéhokoľvek vonkajšieho vplyvu, predovšetkým zo strany verejnosti. Hoci Súd prvého stupňa dospel k tejto úvahe pri posudzovaní zneužitia vyjadrenia k žalobe jedného účastníka konania druhým účastníkom konania, treba ju chápať v tom zmysle, že konanie musí byť chránené pred akýmkoľvek vonkajším vplyvom až do uskutočnenia pojednávania.

81 Komisia totiž podobne ako ostatní účastníci konania musí mať možnosť prezentovať svoje stanovisko a diskutovať o ňom mimo akéhokoľvek vonkajšieho vplyvu, a to tým skôr, že stanovisko, ktoré obhajuje, v zásade smeruje k zabezpečeniu riadneho

uplatňovania práva Spoločenstva. Realizácia tohto cieľa vyžaduje, v dôsledku povahy záujmov zhrnutých v bode 63 vyššie, ktoré má chrániť dotknutá výnimka, aby jej vyjadrenia neboli zverejnené pred tým, ako ich bude mať možnosť prediskutovať pred súdom počas verejného pojednávania, a aby ich teda mohla vylúčiť z prístupu verejnosti z dôvodu prípadného nátlaku na jej splnomocnených zástupcov, ku ktorému by mohla viesť verejná debata vyvolaná ich zverejnením, bez toho, aby bolo potrebné, aby na tieto účely vykonala konkrétne posúdenie ich obsahu.

82 Treba preto vyvodiť záver, že ak konanie, ku ktorému sa vzťahujú vyjadrenia, ku ktorým sa žiada prístup, nedospelo do štádia pojednávania, zamietnutie zverejnenia týchto vyjadrení treba považovať za zamietnutie vzťahujúce sa na všetky informácie, ktoré sú v nich obsiahnuté. Na druhej strane po uskutočnení pojednávania je Komisia povinná vykonať konkrétne posúdenie každého požadovaného dokumentu, aby s ohľadom na jeho špecifický obsah overila, či môže byť zverejnený alebo či by jeho zverejnenie porušilo súdne konanie, ku ktorému sa vzťahuje.

83 Uvedené závery nemôžu vyvrátiť tvrdenia účastníkov konania v tejto súvislosti.

84 Po prvé záver, podľa ktorého treba vyjadrenia až do dátumu pojednávania paušálne a automaticky vylúčiť z práva na prístup, nemôže spochybníť skutočnosť uvádzanú žalobcom v jeho písomných vyjadreniach, že zverejnenie podaní je prípustné vo viacerých členských štátoch a že je tiež stanovené v článku 40 ods. 2 EDLP, ktorý stanovuje, že „spisy uložené u tajomníka súdu sú prístupné verejnosti, ak predseda súdu nerozhodne inak“. Rozsah tohto ustanovenia je spresnený v článku 33 Rokovacieho poriadku Európskeho súdu pre ľudské práva, ktorý v odseku 2 stanovuje možnosť zamietnuť prístup k dokumentom z dôvodu určitých verejných alebo

súkromných jasne identifikovaných záujmov alebo „v prísne nevyhnutnom rozsahu, ak by zverejnenie podľa názoru predsedu komory mohlo za mimoriadnych okolností poškodiť záujmy spravodlivosti“.

85 V tejto súvislosti stačí zdôrazniť, že na rozdiel od týchto ustanovení procesné pravidlá súdov Spoločenstva nestanovujú právo na prístup tretích osôb k podaniam doručeným do kancelárie účastníkmi konania.

86 Po druhej záver, podľa ktorého je nevyhnutné vykonať konkrétne posúdenie obsahu požadovaných vyjadrení v prípade, ak sa vzťahujú na vec, v ktorej sa už uskutočnilo pojednávanie, nemôže spochybníť skutočnosť, že Komisia je povinná, ako to sama tvrdí, dodržiavať ustálenú prax súdu, pred ktorým sa vec prejednáva, a to tak, že v prejednávaných veciach, v ktorých je účastníkom konania, je povinná zamietnuť prístup k požadovaným vyjadreniam až do konečného rozsudku.

87 Bezpochyby je zrejmé, že vyjadrenia účastníkov konania sú v zásade dôverné, pokiaľ ide o ich zaobchádzanie súdom Spoločenstva. Článok 20 druhý odsek Štatútu Súdneho dvora (ďalej len „štatút“), tiež uplatniteľný na Súd prvého stupňa na základe jeho článku 53, totiž požaduje len ich doručenie účastníkom konania a orgánom Spoločenstiev, ktorých rozhodnutia sú predmetom konania. Okrem iného článok 16 ods. 5 druhý pododsek Rokovacieho poriadku Súdneho dvora, ako aj článok 24 ods. 5 druhý pododsek Rokovacieho poriadku Súdu prvého stupňa stanovujú možnosť získať kópie podaní iba pre účastníkov konania a článok 5 ods. 3 tretí pododsek pokynov pre tajomníka Súdu prvého stupňa podmieňuje prístup tretích osôb k podaniam existenciou legitímneho záujmu, ktorý musí byť riadne odôvodnený.

88 Tieto ustanovenia však nezakazujú účastníkom konania zverejniť ich vlastné vyjadrenia, pričom Súdny dvor potvrdil, že žiadne pravidlo alebo ustanovenie neoprávňuje

účastníkov konania ani im nebráni zverejniť ich vlastné vyjadrenia vo vzťahu k tretím osobám a že okrem výnimočných prípadov, v ktorých by zverejnenie dokumentu mohlo porušiť riadny výkon spravodlivosti, čo nie je prípad prejednávanej veci, platí zásada, že účastníci konania sa môžu slobodne rozhodnúť, či zverejnia svoje vlastné vyjadrenia (uznesenie Nemecko/Parlament a Rada, už citovaný v bode 42 vyššie, bod 10). Takýto názor Súdneho dvora okrem toho, že vylučuje existenciu absolútnej zásady dôverného zaobchádzania, tiež znamená, že zverejnenie vyjadrení týkajúcich sa prejednaných vecí nevyhnutne neporušuje zásadu riadneho výkonu spravodlivosti.

⁸⁹ Tieto ustanovenia tiež neukladajú orgánom povinnosť dodržiavať, pokiaľ ide o uplatnenie pravidiel z oblasti prístupu k dokumentom, ustálenú prax súdu prejednávajúceho vec, na ktorú sa vzťahujú vyjadrenia, ktorých zverejnenie sa požaduje, pričom Súdny dvor už rozhodol, uplatniac kódex správania z roku 1993, že z práva každej osoby, aby jej vec bola spravodlivo prejedaná nezávislým súdom, nemožno vyvodiť záver, že súd, ktorému bol spor predložený, je jediný oprávnený povoliť prístup k dotknutým podaniam, a to tým skôr, že riziká ohrozenia nezávislosti súdu sú dostatočne zohľadnené týmto kódexom a súdnou ochranou na úrovni Spoločenstva vo vzťahu k aktom Komisie povoľujúcim prístup k dokumentom, ktorými disponuje (rozsudok Holandsko a van der Wal/Komisnia, bod 36 vyššie, body 17 a 19). Za neexistencie osobitných ustanovení na tento účel teda nemožno pripustiť, že pôsobnosť nariadenia č. 1049/2001 by mohla byť obmedzená z dôvodu, že ustanovenia rokovacích poriadkov spomenutých v bode 87 vyššie neupravujú prístup tretích osôb a že sa uplatňujú ako *lex specialis* (pokiaľ ide o uplatnenie kódexu správania z roku 1993, pozri v tomto zmysle rozsudok Interporc II, už citovaný v bode 15 vyššie, body 37, 44 a 46).

⁹⁰ Nakoniec treba zdôrazniť, že jediné procesné ustanovenia, ktoré zakazujú účastníkom konania zverejnenie, sú ustanovenia článku 56 ods. 2 Rokovacieho poriadku Súdneho dvora a článku 57 Rokovacieho poriadku Súdu prvého stupňa, ktoré stanovujú, že ak sa rozhodlo o vylúčení verejnosti z pojednávania, obsah pojednávania nesmie byť zverejnený. V súlade s článkom 31 štatútu sú totiž pojednávania verejné, pokiaľ Súdny dvor bez návrhu alebo na návrh účastníkov konania nerozhodne zo

závažných dôvodov inak. Takéto ustanovenie o verejnosti pojednávania predstavuje uplatnenie základnej zásady zakotvanej článkom 6 ods. 1 EDĽP. Podľa ustálenej judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (pozri ESRP, rozsudok Sutter/Švajčiarsko z 22. februára 1984, séria A č. 74, § 26; Diennet/Francúzsko z 26. septembra 1995, séria A č. 325-A, § 33 a Exel/Česká republika z 5. júla 2005, § 45):

„Takýto verejný charakter pojednávania chráni osoby podliehajúce súdnej právomoci pred tajným výkonom spravodlivosti nepodliehajúcim verejnej kontrole; je tiež jedným z prostriedkov na udržanie dôvery v súdy. Tým, že sprehľadňuje výkon spravodlivosti, napomáha k dosiahnutiu cieľa článku 6 ods. 1: teda k spravodlivému procesu, ktorého záruka patrí medzi zásady každej demokratickej spoločnosti v zmysle dohovoru.“

⁹¹ Tým, že článok 31 štatútu stanovuje, že súd rozhodne o neverejnosti pojednávania iba výnimočne, v prvom rade potvrdzuje, že v zásade neexistuje riziko, že zverejnenie vyjadrení, ktoré už boli verejne prediskutované počas pojednávania a ktoré sú tiež predmetom zhrnutia dostupného verejnosti pri tej istej príležitosti, by porušilo riadny priebeh daného konania. V druhom rade o prípadnej potrebe dôverného zaobchádzania, či už úplnom, alebo čiastočnom, môže súd rozhodovať iba pred začatím pojednávania, takže tým, že dotknutá inštitúcia povolí prístup až odo dňa pojednávania, chráni potrebný účinok prípadného rozhodnutia súdu, na návrh účastníkov konania alebo bez návrhu, o vylúčení verejnosti z pojednávania.

⁹² Zo všetkých vyššie uvedených skutočností vyplýva, že Komisia sa nedopustila nesprávneho právneho posúdenia tým, že nevykonala konkrétne preskúmanie vyjadrení týkajúcich sa vecí Honeywell/Komisia (T-209/01), General Electric/Komisia (T-210/01), a Komisia/Rakúsko (C-203/03), a že sa nedopustila nesprávneho posúdenia tým, že sa domnievala, že existuje verejný záujem na ochrane týchto vyjadrení.

- 93 Podľa článku 4 ods. 2 *in fine* nariadenia č. 1049/2001 však mal byť napriek tomu prístup k vyjadreniam požadovaným žalobcom povolený, aj keby ich zverejnenie skutočne mohlo porušiť ochranu daných súdnych konaní, v prípade, že ich zverejnenie odôvodňoval prevažujúci verejný záujem.
- 94 Treba upresniť, že nariadenie č. 1049/2001 nedefinuje pojem prevažujúci verejný záujem. Treba tiež upresniť, že pokiaľ ide o záujmy chránené danou výnimkou a na rozdiel od záujmov chránených výnimkami stanovenými v článku 4 ods. 1 tohto nariadenia, ktoré uviedol do rovnováhy samotný zákonodarca, prináleží dotknutej inštitúcii uviesť do rovnováhy verejný záujem na zverejnení a záujem, ktorý by bol uspokojený zamietnutím zverejnenia, a to prípadne s ohľadom na tvrdenia uvádzané v tejto súvislosti žiadateľom.
- 95 V prejednáwanej veci sa žalobca obmedzil na tvrdenie, že právo verejnosti na informácie o dôležitých otázkach práva Spoločenstva, akými sú otázky v oblasti hospodárskej súťaže, ako aj o otázkach zrejmeho politického významu, čo je prípad otázok vznesených žalobou o nespĺnenie povinnosti, prevažuje nad ochranou súdnych konaní. Komisia naopak tvrdí, že článok 4 ods. 2 *in fine* nariadenia č. 1049/2001 predstavuje výnimku z výnimky, a preto, ak by sa systematicky uplatňovala ako vyjadrenie zásady transparentnosti, výnimka týkajúca sa ochrany súdnych konaní by bola v celom rozsahu pozbavená potrebného účinku. Vzhľadom na absenciu konkrétnych argumentov žalobcu preukazujúcich existenciu naliehavej potreby informovať verejnosť o vyššie uvedených otázkach sa Komisia v napadnutom rozhodnutí domnievala, že verejný záujem je najlepšie uspokojený, ak je chránený riadny priebeh dotknutých súdnych konaní.
- 96 Treba zdôrazniť, že je nesporné, že sloboda tlače hrá v demokratickej spoločnosti zásadnú úlohu. Tlačí totiž prináleží sprostredkovať informácie o všetkých otázkach

verejného záujmu vrátane správ a komentárov o súdnych konaniach, čo prispieva k oboznamovaniu sa s nimi a je plne v súlade s požiadavkou verejnosti pojednávania, ako je pripomenutá v bode 90 vyššie. Je tiež nesporné, že právo verejnosti získavať informácie predstavuje vyjadrenie zásady transparentnosti, ktorá sa vykonáva všetkými ustanoveniami nariadenia č. 1049/2001, ako to vyplýva z odôvodnenia č. 2 tohto nariadenia, podľa ktorého otvorenosť umožňuje občanom tesnejšie sa zapájať do rozhodovacieho procesu a zaručuje, že v demokratickom systéme sa administratíva stáva legitímnejšou, efektívnejšou a zodpovednejšou voči občanovi a prispieva k posilneniu princípov demokracie.

97 Prevažujúci verejný záujem uvedený v článku 4 ods. 2 *in fine* nariadenia č. 1049/2001, ktorý môže odôvodniť zverejnenie dokumentu porušujúceho ochranu súdnych konaní, musí byť v zásade odlišný od vyššie uvedených zásad, o ktoré sa uvedené nariadenie opiera. Skutočnosť, že žiadateľ o prístup neuvádza, ako je to v prejednávanej veci, žiaden verejný záujem odlišný od týchto zásad však automaticky neznamená, že nie je potrebné uvedenie prítomných záujmov do rovnováhy. Dovoľávanie sa týchto zásad môže totiž predstavovať vzhľadom na osobitné okolnosti prejednávaného prípadu takú naliehavosť, ktorá presahuje potrebu ochrany sporných dokumentov.

98 To však nie je prípad prejednávanej veci. Treba totiž po prvé poznamenať, že možnosť verejnosti získavať informácie týkajúce sa prebiehajúcich vecí je zabezpečená skutočnosťou, že každý návrh, od jeho podania, je v súlade s článkom 16 ods. 6 Rokovacieho poriadku Súdneho dvora a článkom 24 ods. 6 Rokovacieho poriadku Súdu prvého stupňa predmetom oznámenia v Úradnom vestníku, tiež prístupného na internete na webovej stránke Eur-Lex a webovej stránke Súdneho dvora, ktoré predovšetkým uvádza predmet sporu a návrhy, ako aj dôvody a hlavné tvrdenia. Správa pre pojednávanie obsahujúca zhrnutie tvrdení účastníkov konania je zverejnená v deň pojednávania, počas ktorého sú tvrdenia účastníkov konania verejne prediskutované.

- 99 Po druhé treba pripomenúť, že cieľom uplatnenia výnimky týkajúcej sa ochrany dotknutých súdnych konaní je predovšetkým vylúčiť akýkoľvek vonkajší vplyv na riadny priebeh týchto konaní. Ako totiž vyplýva z vyššie uvedených poznámok, záujem na ochrane tohto cieľa existuje nezávisle od obsahu vyjadrení požadovaných žalobcom, pretože ide o záujem, ktorého ochrana je potrebná na riadny výkon spravodlivosti.
- 100 Treba teda vyvodiť záver, že Komisia sa správne domnievala, že záujem na zabezpečení ochrany dotknutých súdnych konaní prevyšuje všeobecný záujem na zverejnení, ktorého sa domáha žalobca. Treba tiež zdôrazniť, že takéto obmedzenie nie je absolútne, pretože vyjadrenia, ku ktorým bol zamietnutý prístup, pokrýva v celom rozsahu iba do dňa konania pojednávania.
- 101 Z uvedeného plynie záver, že Komisia sa nedopustila zjavne nesprávneho posúdenia tým, že sa domnievala, že záujem, ktorého sa dovoľával žalobca, nemôže odôvodniť zverejnenie dotknutých vyjadrení.
- 102 Zo všetkých vyššie uvedených skutočností vyplýva, že návrh na zrušenie napadnutého rozhodnutia v rozsahu, v akom zamieta prístup k vyjadreniam týkajúcim sa vecí Honeywell/Komisía (T-209/01), General Electric/Komisía (T-210/01), a Komisia/Rakúsko (C-203/03), treba zamietnuť.

— O zamietnutí prístupu týkajúceho sa vyjadrení vo veci T-342/99

- 103 Pokiaľ ide o zamietnutie povolenia prístupu k vyjadreniam predloženým v rámci veci Airtours/Komisía (T-342/99) ukončenej rozsudkom Súdu prvého stupňa zo 6. júna

2002, teda približne rok a pol pred prijatím napadnutého rozhodnutia, Komisia v tomto rozhodnutí potvrdila, že požiadavka ochrany súdnych konaní pretrváva z dôvodu, že za týmto rozsudkom nasledovala žalobou o náhradu škody podaná proti nej (vec MyTravel/Komisia, T-212/03). Zdôraznila, že táto vec, ktorá sa stále prejednáva na Súde prvého stupňa, je úzko spätá s konaním ukončeným uvedeným rozsudkom, a teda ňou uvádzané tvrdenia na obranu zákonnosti rozhodnutia zrušeného týmto rozsudkom Súdu prvého stupňa budú takisto predmetom diskusií v rámci prebiehajúceho konania.

104 Treba okrem iného zdôrazniť, že Komisia podala svoje vyjadrenie k žalobe vo veci MyTravel/Komisia (T-212/03) 28. februára 2004, zatiaľ čo napadnuté rozhodnutie bolo prijaté dňa 20. novembra 2003. Ako samotná Komisia upresnila na pojednávaní, pri prijímaní napadnutého rozhodnutia ešte nerozhodla, ktoré tvrdenia z tých, ktoré sú obsiahnuté vo vyjadreniach predložených v rámci už ukončenej veci, použije aj v rámci prebiehajúcej veci. Úplné zamietnutie prístupu k týmto vyjadreniam teda vychádza z vôle Komisie ponechať si možnosť vybrať tvrdenia, ktoré použije na obranu svojho stanoviska v prebiehajúcej veci.

105 Takéto odôvodnenie však zjavne nie je spôsobilé preukázať, že na zamietnutie prístupu k sporným vyjadreniam sa vzťahovala daná výnimka v tom zmysle, že by vyžadovali ochranu v celom rozsahu z dôvodu, že ich zverejnenie by porušilo prebiehajúce konanie súvisiace s konaním, ku ktorému sa vzťahujú.

106 V prvom rade treba zdôrazniť, že vyjadrenia, ku ktorým žalobca požadoval prístup, sa týkajú veci ukončenej rozsudkom Súdu prvého stupňa. Z uvedeného vyplýva, že ich obsah bol nielen zverejnený vo forme zhrnutia prostredníctvom správy pre pojednávanie vypracovanej Súdom prvého stupňa a prediskutovaný v rámci verejného pojednávania, ale tiež bol prevzatý v rozsudku Súdu prvého stupňa. Keďže teda ide o tvrdenia, ktoré už sú vo verejnej sfére, prinajmenšom vo forme zhrnutia,

potreba zamietnuť prístup k požadovaným vyjadreniam v celom rozsahu, ktorej sa dovoľáva Komisia, jedine z dôvodu, že v nich uvedené tvrdenia budú prediskutované v odlišnej, stále prejednávanej veci, môže pozbaviť obsahu všeobecnú zásadu spočívajúcu v tom, že verejnosti sa má priznať čo najširší možný prístup k dokumentom, ktorými disponujú inštitúcie. Dôsledkom takéhoto prístupu je totiž zjavná inverzia medzi pravidlom stanoveným nariadením č. 1049/2001, ktoré spočíva v práve na prístup, a výnimkami z tohto práva, ktoré majú byť v súlade s judikatúrou uvedenou v bode 53 vyššie vykladané a uplatňované reštriktívne.

107 V druhom rade treba konštatovať, že nie je výnimočné, že dotknutá inštitúcia uplatňuje tú istú argumentáciu vo veciach, ktoré sa môžu týkať tých istých účastníkov konania, ale mať rozdielny predmet, alebo ktoré sa týkajú iných účastníkov konania, ale predmet majú rovnaký. Samotná okolnosť, že tvrdenia už uvedené pred súdom v ukončenej veci môžu byť tiež prediskutované v podobnej veci alebo v rámci žaloby o náhradu škody podanej tým istým účastníkom konania, ktorý mal úspech so svojou žalobou o neplatnosť, nijakým spôsobom nepreukazuje riziko porušenia priebehu stále prebiehajúceho konania.

108 Dôvody uvádzané Komisiou na odôvodnenie zamietnutia prístupu k vyjadreniam týkajúcim sa veci *Airtours/Komisia* (T-342/99) by mohli, pokiaľ by boli prijaté, platiť vo všetkých prípadoch, v ktorých by argumentácia obsiahnutá vo vyjadreniach týkajúcich sa ukončenej veci mohla byť tiež uplatnená vo veci prebiehajúcej.

109 Okrem iného, v prejednávanej veci, tak ako je uvedené v bode 104 vyššie, sa Komisia rozhodla zamietnuť prístup z dôvodu, že sa domnievala, že by mala mať voľnosť vybrať si spomedzi tvrdení obsiahnutých v týchto vyjadreniach tie, ktoré tiež použije v prebiehajúcej veci. Takáto argumentácia, ktorá v rozpore s článkom 4 ods. 6 nariadenia č. 1049/2001 tiež znamená nemožnosť uvažovať o čiastočnom prístupe, potvr-

dzuje, že Komisia nepreukázala, že zverejnenie obsahu vyjadrení požadovaných žalobcom by porušilo riadny priebeh konania MyTravel/Komisia (T-212/03) stále prebiehajúceho pred Súdom prvého stupňa.

- 110 Údajná potreba chrániť tvrdenia, ktoré budú prípadne použité v prebiehajúcom konaní, teda nemôže byť dôvodom zamietnutia prístupu k vyjadreniam týkajúcim sa veci, ktorá už je ukončená rozsudkom Súdu prvého stupňa, ak neexistuje žiadne osobitné odôvodnenie preukazujúce, že ich zverejnenie by porušilo prebiehajúce súdne konanie. Obavy vyjadrené Komisiou zostávajú iba jednoduchými tvrdeniami a v dôsledku toho sú prehnane hypotetické (pozri v tomto zmysle rozsudok VKI, už citovaný v bode 54 vyššie, bod 84).
- 111 Z uvedeného vyplýva, že Komisia sa dopustila nesprávneho posúdenia tým, že zamietla prístup k vyjadreniam týkajúcim sa veci Airtours/Komisia (T-342/99). Návrh na zrušenie napadnutého rozhodnutia teda musí byť v rozsahu, v akom sa týka tohto zamietnutia, prijatý.

O zamietnutí prístupu k dokumentom, ktoré je založené na výnimke týkajúcej sa ochrany účelu vyšetrovania stanovenej v článku 4 ods. 2 tretej zarážke nariadenia č. 1049/2001

Tvrdenia účastníkov konania

- 112 Žalobca tvrdí, že Komisia nemôže zamietnuť zverejnenie svojich vyjadrení na základe výnimky týkajúcej sa ochrany účelu vyšetrovania z dôvodu, že boli predložené v rámci konaní o nesplnenie povinnosti, ktoré stále prebiehajú na Súdnom dvore alebo ktoré stále prebiehajú pred Komisiou, hoci sú už ukončené rozsudkom Súdneho dvora.

Zdôrazňuje, že žaloby o nesplnenie povinnosti majú nespochybniteľný politický význam, takže existuje významný verejný záujem na prístupe k dokumentom v tejto oblasti a rastie spolu s napredovaním vyšetrovania.

- 113 V dôsledku skutočnosti, že výnimka týkajúca sa ochrany účelu vyšetrovania zahŕňa silnú skutkovú zložku a týka sa predovšetkým marenia alebo prekrúcania dôkazov, riziko, že bude porušený verejný záujem na ochrane vyšetrovania, sa postupne znižuje získavaním dôkazov. Žalobca sa domnieva, že keďže verejný záujem na zverejnení stále rastie a verejný záujem na ochrane vyšetrovania sa stále znižuje, dokumenty inštitúcií týkajúce sa žalôb o nesplnenie povinnosti by mali byť zverejnené aspoň čiastočne alebo v znení, ktoré nie je dôverné. Komisia je teda povinná v prípade zamietnutia prístupu predložiť dôkaz o závažnom porušení dotknutého verejného záujmu.
- 114 Podľa žalobcu okamih, od ktorého verejný záujem na zverejnení prevažuje nad ochranou vyšetrovania, je podanie žaloby na Súdny dvor, a to v dôsledku skutočnosti, že v tomto štádiu veci už zlyhali snahy o dosiahnutie zmierlivého riešenia sporu. Toto stanovisko je v súlade s rozsudkom Petrie a i./Komisia, už citovaný v bode 17 vyššie, v ktorom Súd prvého stupňa usúdil, že dokumenty vypracované Komisiou pred podaním žaloby o nesplnenie povinnosti, konkrétne výzvy a odôvodnené stanoviská uplatnené v rámci konania pred podaním žaloby, sú vylúčené z prístupu verejnosti. Okrem iného treba poznamenať, že tento rozsudok sa týka kódexu správania z roku 1993 a že článok 4 ods. 2 nariadenia č. 1049/2001, pokiaľ ide o výnimky z práva na prístup, treba vykladať reštriktívnejšie.
- 115 Komisia tvrdí, že cieľom konania o nesplnení povinnosti je, aby bolo vnútroštátne právo v súlade s právom Spoločenstva a nie „stíhanie“ členských štátov. Až do rozhodnutia Súdneho dvora je teda možné dosiahnuť zmierlivé riešenie, čo si

vyžaduje dialóg chránený dôverným zaobchádzaním, ako to uznal Súd prvého stupňa v rozsudku Petrie a i./Komisia, už citovaný v bode 17 vyššie (bod 68). Z tohto hľadiska argumentácii žalobcu, podľa ktorej sa uvedený rozsudok týka výlučne konania pred podaním žaloby, keďže dokumenty vyžiadané v tejto veci boli výzvy a odôvodnené stanoviská, chýba akékoľvek opodstatnenie, pretože Súd prvého stupňa vyzdvihol skutočnosť, že požiadavka dôvernosti sa týka celého konania o nesplnení povinnosti až do štádia rozsudku (rozsudok Petrie a i./Komisia, už citovaný v bode 17 vyššie, bod 68).

- 116 Komisia dodáva, odvolávajúc sa na prílohu II XX. správy o kontrole uplatňovania práva Spoločenstva, že štatistiky za rok 2002 preukazujú efektívnosť dialógu, ktorý vedie s členskými štátmi vo veci nesplnenia povinnosti, pretože z nich vyplýva, že z 361 žalôb podaných na Súdny dvor bolo 69 vzatých späť pred vyhlásením rozsudku a 22 bolo zastavených pred novým predložením veci Súdnemu dvoru na základe článku 228 ES. Pokiaľ teda ide o dialóg, ktorý sa môže prípadne predĺžiť až od rozhodnutia o ďalšej žalobe na základe článku 228 ES, zverejnenie jej argumentov môže porušiť konanie o nesplnení povinnosti tým, že sa naruší atmosféra dôvery udržiavaná s členskými štátmi.
- 117 K zamietnutiu žiadosti o získanie podaní v stále prebiehajúcej veci Komisia/Rakúsko (C-203/03) došlo práve z dôvodu, aby sa nenarušil cieľ spočívajúci v nájdení zmierlivého riešenia sporu medzi rakúskymi orgánmi a Komisiou. Prístup k podaniam vo veciach Otvorené alebo bol zamietnutý z podobných dôvodov, keďže dotknuté členské štáty sa stále nepodrobili rozsudkom Súdného dvora konštatujúcim nesplnenie povinnosti a súvisiace konania proti ďalším členským štátom stále prebiehali.
- 118 Na záver podľa Komisie neexistuje prevažujúci verejný záujem, ktorý by požadoval zverejnenie podaní vo všetkých konaniach o nesplnení povinnosti, lebo inak by bola výnimka týkajúca sa ochrany účelu vyšetrovania úplne pozbavená potrebného

účinku. Komisia pripomína, že vo vyhlásení, ktoré urobila v čase prijatia nariadenia č. 1049/2001, potvrdila, že pripúšťa, „že konania o nesplnenie povinnosti nie sú výslovne uvedené medzi výnimkami stanovenými v článku 4 ods. 2 nariadenia, pretože sa domnieva, že jeho aktuálne znenie v ničom nenarušuje súčasnú prax týkajúcu sa ochrany dôverného zaobchádzania zaisťovaného na účely výkonu jej zodpovednosti v oblasti kontroly dodržiavania práva Spoločenstva“ (zápisnica Rady zo 6. júna 2001, dok. 9204/01 ADD 1, s. 3). Okrem iného verejný záujem, ktorý má byť chránený, spočíva v jej možnosti presvedčiť členský štát, aby sa prispôsobil právu Spoločenstva, čo vyžaduje zachovanie vzájomnej dôvery a zamietnutie akéhokoľvek prístupu k dokumentom pred ukončením veci.

Posúdenie Súdom prvého stupňa

119 Treba pripomenúť, že výnimka týkajúca sa ochrany účelu vyšetrovania bola stanovená už v kódexe správania z roku 1993. Ako sa zdôraznilo v bode 62 vyššie v súvislosti s ochranou súdnych konaní, rozdiely medzi týmto kódexom a nariadením č. 1049/2001 spočívajú jednak v skutočnosti, že kódex stanovoval možnosť vylúčiť prístup verejnosti k akémukoľvek dokumentu, ktorého zverejnenie „by mohlo porušiť“ vyšetrovanie, zatiaľ čo nariadenie sa týka prípadu, kedy by zverejnenie „porušilo“ takúto činnosť, a jednak v skutočnosti, že kódex nestanovoval, že by prevládajúci verejný záujem mohol mať prednosť pred záujmom na ochrane účelu vyšetrovania. Tak kódex správania z roku 1993, ako aj nariadenie č. 1049/2001 však neobsahujú definíciu vyšetrovania.

120 Podľa judikatúry opierajúcej sa o kódex správania z roku 1993, ktorá sa týka tejto výnimky, sa uvedená výnimka považovala za oprávnené uplatnenú Komisiou pri zamietnutí prístupu k dokumentom týkajúcim sa vyšetrovania prípadného nesplnenia povinnosti vyplývajúcej z práva Spoločenstva, ktoré by mohlo viesť k začatiu

konania na základe článku 226 ES (rozsudky WWF UK/Komisia, už citovaný v bode 67 vyššie, a Bavarian Lager/Komisia, už citovaný v bode 53 vyššie) alebo ktoré naozaj vyústilo do začatia takéhoto konania (rozsudok Petrie a i./Komisia, už citovaný v bode 17 vyššie). V týchto prípadoch bolo zamietnutie prístupu považované za opodstatnené z dôvodu, že členské štáty majú právo očakávať od Komisie, že zachová dôverné zaobchádzanie vo vzťahu k vyšetrovaniam, ktoré by mohli prípadne viesť k začatiu konania o nesplnení povinnosti, a to aj po uplynutí určitého času od ukončenia týchto vyšetrovaní (rozsudok WWF UK/Komisia, už citovaný v bode 67 vyššie, bod 63) a dokonca aj po začatí konania na Súdnom dvore (rozsudok Petrie a i./Komisia, už citovaný v bode 17 vyššie, bod 68).

121 Z judikatúry teda vyplýva, že zverejnenie dokumentov týkajúcich sa fázy vyšetrovania počas rokovaní medzi Komisiou a dotknutým členským štátom by mohlo porušiť riadny priebeh konania o nesplnení povinnosti, pretože jeho cieľ, ktorým je umožniť členskému štátu dobrovoľne dosiahnuť súlad s požiadavkami Zmluvy alebo prípadne mu dať príležitosť odôvodniť jeho stanovisko (rozsudok Súdneho dvora z 29. septembra 1998, Komisia/Nemecko, C-191/95, Zb. s. I-5449, bod 44), by mohol byť ohrozený (rozsudok Bavarian Lager/Komisia, už citovaný v bode 53 vyššie, bod 46). Táto požiadavka dôverného zaobchádzania, ako to upresnil aj Súd prvého stupňa v rámci uplatňovania kódexu správania z roku 1993, pretrváva aj po začatí konania na Súdnom dvore z dôvodu, že nemožno vylúčiť, že rokovania medzi Komisiou a dotknutým členským štátom, ktorých cieľom je, aby členský štát dobrovoľne dosiahol súlad s požiadavkami Zmluvy, môžu pokračovať počas súdneho konania až do vyhlásenia rozsudku. Zachovanie tohto cieľa, konkrétne dosiahnutia zmierlivého riešenia sporu medzi Komisiou a dotknutým členským štátom pred vyhlásením rozsudku Súdneho dvora, teda odôvodňuje zamietnutie prístupu k dokumentom vypracovaným v rámci konania podľa článku 226 ES (rozsudok Petrie a i./Komisia, už citovaný v bode 17 vyššie, bod 68).

122 Pokiaľ ide o otázku, či sa takéto odôvodnenie uplatňuje na všetky vyjadrenia predložené Komisiou v rámci žalôb o nesplnenie povinnosti, o ktorých rozhoduje Súdny dvor, nezávisle od obsahu každého požadovaného dokumentu, treba pripomenúť,

ako vyplýva aj z poznámok uvedených v bode 73 vyššie, že sa pripúšťa absencia konkrétneho preskúmania obsahu každého požadovaného dokumentu v prípade, ak sa na všetky dotknuté dokumenty zjavne vzťahuje výnimka z práva na prístup.

123 Tak je to v prípade, ak požadované vyjadrenia obsahujú rovnaký typ informácií a ak je nesplnenie povinnosti, na ktoré sa vzťahujú, spochybnené dotknutým členským štátom. Keďže možnosť dospieť k zmierlivému riešeniu sporu medzi Komisiou a dotknutým členským štátom predstavuje základný účel vyšetrovania Komisie týkajúceho sa nesplnenia povinností členskými štátmi, ktoré pre ne vyplývajú z práva Spoločenstva, treba konštatovať, že požiadavka dôverného zaobchádzania s podaniami, ktoré je nevyhnutné na dosiahnutie takéhoto účelu, musí byť chránená až do okamihu, kedy sa Súdny dvor vysloví o prípadnej existencii dotknutého nesplnenia povinnosti, čím sa ukončí proces týkajúci sa dôsledkov, ktoré môžu vyplynúť z vyšetrovania vedeného Komisiou. Okrem iného, keďže tieto dokumenty obsahujú výsledky vyšetrovania vykonaného na účely preukázania existencie spochybňovaného nesplnenia povinnosti, musí sa na ne v celom rozsahu vzťahovať táto výnimka.

124 V prejednávanom prípade Komisia zamietla udeliť žalobcovi prístup k svojim vyjadreniam týkajúcim sa jednak žaloby o nesplnenie povinnosti, ktorá bola v okamihu prijatia napadnutého rozhodnutia stále prejednávaná (vec Komisia/Rakúsko, C-203/03), pričom toto zamietnutie sa tiež opieralo o výnimku týkajúcu sa ochrany súdnych konaní, a jednak ôsmich podobných žalôb o nesplnenie povinnosti (veci Otvorené nebo), o ktorých v okamihu prijatia napadnutého rozhodnutia už Súdny dvor rozhodol rozsudkami z 5. novembra 2002, avšak dotknuté členské štáty sa týmto rozsudkom zatiaľ nepodrobili.

125 Ako vyplýva z bodu 102 vyššie, keďže na zamietnutie prístupu k vyjadreniam týkajúcim sa veci Komisia/Rakúsko (C-203/03) sa vzťahuje výnimka týkajúca sa ochrany

súdnych konaní, nie je potrebné preskúmať, či ho možno tiež oprieť o výnimku týkajúcu sa ochrany účelu vyšetrovania. Uplatnenie tejto výnimky musí byť teda preskúmané iba vtedy, pokiaľ ide o zamietnutie prístupu k vyjadreniam týkajúcim sa vecí Otvorené nebo.

- 126 Treba konštatovať, že všetky tieto vyjadrenia, keďže nevyhnutne obsahujú výsledky vyšetrovaní vedených Komisiou s cieľom preukázať porušenie práva Spoločenstva, sú úzko späté so začatím konaní o nesplnení povinnosti, v rámci ktorých boli predložené, a vzťahujú sa teda na vyšetrovanie v zmysle článku 4 ods. 2 tretej zarážky nariadenia č. 1049/2001.
- 127 Vzhľadom na to, že každá výnimka z práva na prístup, ako bolo pripomenuté v bode 53 vyššie, musí byť vykladaná a uplatňovaná reštriktívne, však samotná okolnosť, podľa ktorej sa požadované dokumenty týkajú chráneného záujmu, nemôže odôvodniť uplatnenie uvádzanej výnimky, a Komisia musí preukázať, že ich zverejnenie bolo skutočne spôsobilé porušiť ochranu účelu jej vyšetrovaní týkajúcich sa daných nesplnení povinnosti.
- 128 Súdu prvého stupňa preto prináleží overiť, či sa Komisia nedopustila nesprávneho posúdenia tým, že sa domnievala, že na zamietnutie zverejnenia vyjadrení ňou predložených v rámci žalôb o nesplnenie povinnosti sa vzťahuje výnimka stanovená v článku 4 ods. 2 tretej zarážke nariadenia č. 1049/2001.
- 129 Komisia v napadnutom rozhodnutí potvrdila, že nemohla povoliť prístup k týmto vyjadreniam z dôvodu, že hoci dané veci boli ukončené rozsudkami Súdneho dvora, dotknuté členské štáty sa im stále nepodrobili, a teda tieto veci sa pred ňou stále

prejednávani. Prebiehajúce rokovania s týmito členskými štátmi, ktorých cieľom je priviesť ich k dobrovoľnému dosiahnutiu súladu s požiadavkami práva Spoločenstva, by boli podľa Komisie v prípade zverejnenia vyjadrení požadovaných žalobcom ohrozené. Z uvedeného vyplýva, že účel ochrany jej vyšetrovaní pretrváva dovtedy, pokiaľ sa členské štáty nepodrobia rozsudkom Súdneho dvora. Okrem iného, ako to zdôraznila vo svojom vyjadrení k žalobe, proti členským štátom sa začali a stále prebiehajú na Súdnom dvore konania, ktoré súvisia s vecami *Otvorené nebo*, pretože majú rovnaký predmet.

¹³⁰ Žalobca spochybňuje stanovisko Komisie a tvrdí, po prvé, že rozsudok *Petrie a i./Komisia*, už citovaný v bode 17 vyššie, nie je v prejednávanej veci relevantný z dôvodu, že sa týka dokumentov vypracovaných pred podaním žaloby na Súdny dvor a po druhé, že začatie konania na Súdnom dvore znamená, že úsilie vynaložené na dosiahnutie zmierlivého riešenia zlyhalo. Dodáva, že tento rozsudok sa týka uplatnenia kódexu správania z roku 1993 a že nariadenie č. 1049/2001 treba, pokiaľ ide o výnimky z práva na prístup, vykladať reštriktívnejšie.

¹³¹ V prvom rade treba zdôrazniť, že z rozsudku *Petrie a i./Komisia*, už citovaný v bode 17 vyššie, nemožno vyvodíť záver, že z prístupu verejnosti môžu byť vylúčené jedine dokumenty vypracované pred začatím konania na Súdnom dvore. Cieľom dokumentov, ako sú výzvy a odôvodnené stanoviská, je totiž vymedziť predmet sporu, čo znamená, že tieto dokumenty a žaloba musia byť nevyhnutne založené na rovnakých žalobných dôvodoch a odôvodneniach (rozsudky Súdneho dvora zo 14. júla 1988, *Komisia/Belgicko*, 298/86, Zb. s. 4343, bod 10, a z 1. februára 2005, *Komisia/Rakúsko*, C-203/03, Zb. s. I-935, bod 28). Ako uviedla Komisia v napadnutom rozhodnutí, dôkazy a tvrdenia obsiahnuté vo vyjadreniach sú zhodné s tými, ktoré sú obsiahnuté v dokumentoch týkajúcich sa konania pred podaním žaloby, a teda rozlišovanie, ktoré robí žalobca, nemá odôvodnenie.

132 V druhom rade je síce pravda, že podstatou konania pred podaním žaloby je cieľ spočívajúci v dosiahnutí zmierlivého riešenia, nič to však nemení na skutočnosti, ako preukazujú aj štatistiky predložené Komisiou, že takýto výsledok sa často dosiahne až po začatí konania na Súdnom dvore. Bolo by teda v rozpore s účelom konania o nesplnení povinnosti, ktorým je priviesť dotknutý členský štát k dosiahnutiu súladu s právom Spoločenstva, ak by sa vylúčila možnosť dosiahnuť takýto výsledok aj po podaní žaloby. Súd prvého stupňa sa okrem iného vyjadril v tomto istom zmysle tým, že potvrdil, že požiadavka dôverného zaobchádzania pretrváva aj po začatí konania na Súdnom dvore z dôvodu, že nemožno vylúčiť, že rokovania medzi Komisiou a dotknutým členským štátom, ktorých cieľom je, aby členský štát dobrovoľne dosiahol súlad s požiadavkami Zmluvy, môžu pokračovať počas súdneho konania a až do vyhlásenia rozsudku Súdneho dvora (rozsudok Petrie a i./Komisia, už citovaný v bode 17 vyššie, bod 68).

133 Takýto záver nemôže vyvrátiť tvrdenie žalobcu, podľa ktorého podstatou dotknutej výnimky je vylúčiť prekrúcanie dôkazov a toto riziko je značne znížené po podaní žaloby Komisie na Súdny dvor. Ako totiž vyplýva z formulácie dotknutej výnimky, jej cieľom nie je chrániť vyšetrovanie ako také, ale účel takého vyšetrovania, ktorým je, ako vyplýva z judikatúry citovanej v bodoch 120 a 121 vyššie, priviesť dotknutý členský štát, v prípade konania o nesplnení povinnosti, k dosiahnutiu súladu s právom Spoločenstva. Práve z tohto dôvodu sa na jednotlivé akty vyšetrovania môže vzťahovať dotknutá výnimka až do dosiahnutia tohto účelu, a to aj vtedy, ak vyšetrovanie alebo osobitná inšpekcia vedúce k dokumentu, ku ktorému sa požadoval prístup, sa už ukončili (rozsudok Franchet a Byk/Komisia, už citovaný v bode 53 vyššie, bod 110, a analogicky, pokiaľ ide o uplatnenie kódexu správania z roku 1993, rozsudok Súdu prvého stupňa z 13. septembra 2000, Denkavit Nederland/Komisia, T-20/99, Zb. s. II-3011, bod 48).

134 Pokiaľ ide o prejednávajúcu vec, Súdny dvor už približne rok pred dňom prijatia napadnutého rozhodnutia vydal rozsudky konštatujúce nesplnenia povinností, ktoré Komisia vytýkala dotknutým členským štátom. Nemožno teda spochybňovať, že by

k tomuto dátumu neprebiehalo žiadne vyšetrovanie smerujúce k preukázaniu existencie daných nesplnení povinností, ktoré by mohlo byť ohrozené zverejnením požadovaných dokumentov.

135 Treba však overiť, či, ako tvrdí Komisia, dokumenty týkajúce sa vyšetrovania možno považovať za dokumenty, na ktoré sa vzťahuje výnimka uvedená v článku 4 ods. 2 tretej zarážke nariadenia č. 1049/2001, napriek tomu, že dotknuté vyšetrovanie je ukončené a viedlo nielen k podaniu žalôb na Súdny dvor, ale aj k vyhláseniu jeho rozsudkov. Treba teda preukázať, či cieľ spočívajúci v dosiahnutí zmierlivého riešenia, ktorý uvádza Komisia na odôvodnenie zamietnutia prístupu, môže pretrvávať po vyhlásení rozsudkov konštatujúcich existenciu nesplnenia povinností, v súvislosti s ktorým sa vykonalo vyšetrovanie Komisie.

136 V tejto súvislosti treba zdôrazniť, že dotknuté členské štáty sú v nadväznosti na rozsudky konštatujúce nesplnenie povinnosti povinné na základe článku 228 ods. 1 ES prijať všetky opatrenia, aby vyhovel rozsudkom Súdneho dvora. Hoci článok 228 ES neupresňuje lehotu, v ktorej rozsudok treba vykonať, z ustálenej judikatúry vyplýva, že záujem na okamžitom a jednotnom uplatnení práva Spoločenstva vyžaduje, aby sa takýto výkon začal okamžite a bol ukončený v čo najkratšom čase (rozsudky Súdneho dvora zo 4. júla 2000, Komisia/Grécko, C-387/97, Zb. s. I-5047, body 81 a 82, a z 25. novembra 2003, Komisia/Španielsko, C-278/01, Zb. s. I-14141, body 26 a 27). Hneď ako Súdny dvor uzná, že členský štát si nesplnil povinnosti, ktoré mu vyplývajú zo Zmluvy, je tento členský štát povinný prijať všetky opatrenia, aby vyhovel tomuto rozsudku bez toho, aby takýto výsledok mal závisieť od výsledku prebiehajúcich rokovaní s Komisiou.

137 Určite nemožno vylúčiť, že dotknutý členský štát bude pokračovať v neplnení povinnosti vrátane nesplnenia povinnosti vykonať rozsudok Súdneho dvora, čo môže viesť Komisiu k začatiu nového konania o nesplnení povinnosti v súlade s článkom 228

ods. 2 ES. V takejto situácii však Komisia musí vykonať nové vyšetrowanie, ktoré zahŕňa nové konanie pred podaním žaloby a prípadne vedie k novému začatiu konania na Súdnom dvore. Vyšetrowania vedúce k podaniu žaloby založenej na článku 228 ES sú teda nové vo vzťahu k vyšetrowaniam, ktoré viedli k podaniu žaloby na základe článku 226 ES, pretože ich cieľom je preukázať, že nesplnenie povinnosti konštatované rozsudkom Súdneho dvora pretrváva aj po vyhlásení tohto rozsudku.

138 Okrem iného treba pripomenúť, že keďže sa článok 228 ods. 2 ES týka nevykonania rozsudku Súdneho dvora, ustanovuje nástroje, ktorých osobitným cieľom je podnietiť porušujúci členský štát vykonať rozsudok, ktorého sa nesplnenie povinnosti týka, a zabezpečiť tak účinné uplatňovanie práva Spoločenstva týmto štátom. Obe opatrenia upravené v tomto ustanovení, t. j. paušálna pokuta a penále, sledujú totiž ten istý cieľ, ktorý spočíva vo vytvorení ekonomického tlaku na tento štát, ktorý ho podnecuje k ukončeniu zisteného nesplnenia povinnosti (rozsudky Súdneho dvora z 12. júla 2005, Komisia/Francúzsko, C-304/02, Zb. s. I-6263, body 80 a 91, a zo 14. marca 2006, Komisia/Francúzsko, C-177/04, Zb. s. I-2461, body 59 a 60).

139 Nakoniec pripustiť, že na jednotlivé dokumenty týkajúce sa vyšetrowania sa vzťahuje výnimka v článku 4 ods. 2 tretej zarážke nariadenia č. 1049/2001 až dovedy, kým nie sú prijaté opatrenia, ktoré majú nadväzovať na takéto konania, a to aj v prípade, ak je potrebné nové vyšetrowanie vedúce prípadne k podaniu žaloby založenej na článku 228 ods. 2 ES, by znamenalo podmieniť prístup k týmto dokumentom neistými udalosťami, konkrétne nerešpektovaním rozsudku Súdneho dvora, ktorý konštatuje nesplnenie povinnosti, daným členským štátom a podaním žaloby na základe článku 228 ods. 2 ES, ktoré závisí od voľnej úvahy Komisie. V každom prípade ide o budúce a neisté udalosti, ktoré závisia od rýchlosti a usilovnosti jednotlivých dotknutých orgánov.

140 Takéto riešenie by narážalo na účel spočívajúci v zaručení čo najširšieho možného prístupu verejnosti k dokumentom inštitúcií, s cieľom poskytnúť občanom možnosť

efektívnejšie kontrolovať zákonnosť výkonu verejnej moci (pozri v tomto zmysle rozsudok *Franchet a Byk/Komisia*, už citovaný v bode 53 vyššie, bod 112; okrem iného, pokiaľ ide o uplatnenie kódexu správania z roku 1993, pozri analogicky rozsudky *Interporc II*, už citovaný v bode 15 vyššie, bod 39, a *JT's Corporation/Komisia*, už citovaný v bode 56 vyššie, bod 50).

141 Pokiaľ ide o okolnosť uvedenú vo vyjadrení k žalobe, že veci, ktoré majú rovnaký predmet ako veci *Otvorené nebo*, stále prebiehajú na Súdnom dvore, stačí zdôrazniť, po prvé, že Komisia nijakým spôsobom nevysvetlila, v čom by bola možnosť dosiahnuť zmierlivé riešenie s členskými štátmi, ktorých sa týkajú tieto veci, ohrozená zverejnením vyjadrení, ktoré podala v rámci konaní proti iným členským štátom a ktoré sa už ukončili rozsudkami Súdneho dvora. Po druhé, ako bolo zdôraznené v bodoch 106 a 107 vyššie, samotná súvislosť medzi dvoma alebo viacerými vecami, či už ide o rovnakých účastníkov konania, alebo rovnaký predmet, nemôže ako taká odôvodniť zamietnutie prístupu, pretože inak by nastala zjavná inverzia medzi zásadou voľného prístupu k dokumentom inštitúcií a výnimkami z tejto zásady, tak ako sú stanovené v nariadení č. 1049/2001.

142 Zo všetkých vyššie uvedených skutočností vyplýva, že Komisia sa dopustila nesprávneho posúdenia tým, že zamietla prístup k dokumentom týkajúcim sa vecí *Otvorené nebo*. Návrh na zrušenie napadnutého rozhodnutia musí byť teda v rozsahu, v akom sa týka tohto zamietnutia, prijatý.

O trovách

143 Podľa článku 87 ods. 3 prvého pododseku Rokovacieho poriadku Súd prvého stupňa môže rozdeliť náhradu trov konania alebo rozhodnúť tak, že každý z účastníkov konania znáša svoje vlastné trovy konania, ak účastníci konania mali úspech len

v časti predmetu konania. Za daných okolností, keďže každý účastník konania nemal úspech v jednom zo svojich žalobných dôvodov, je opodstatnené rozhodnúť, že každý účastník konania znáša svoje vlastné trovy konania.

Z týchto dôvodov

SÚD PRVÉHO STUPŇA (veľká komora)

rozhodol a vyhlásil:

- 1. Rozhodnutie Komisie z 20. novembra 2003 sa zrušuje v rozsahu, v akom zamietá prístup k vyjadreniam predloženým Komisiou na Súdny dvor v rámci vecí Komisia/Spojené kráľovstvo (C-466/98), Komisia/Dánsko (C-467/98), Komisia/Švédsko (C-468/98), Komisia/Fínsko (C-469/98), Komisia/Belgicko (C-471/98), Komisia/Luxembursko (C-472/98), Komisia/Rakúsko (C-475/98) a Komisia/Nemecko (C-476/98) a na Súd prvého stupňa v rámci veci Airtours/Komisia (T-342/99).**
- 2. V zostávajúcej časti sa žaloba zamietá.**

3. Každý účastník konania znáša svoje vlastné trovy konania.

Vesterdorf	Jaeger	Pirrung
Vilaras	Legal	Martins Ribeiro
Cremona	Pelikánová	Šváby
	Jürimäe	Wahl
	Prek	Ciucă

Rozsudok bol vyhlásený na verejnom pojednávaní v Luxemburgu 12. septembra 2007.

Tajomník

E. Coulon

Predseda

B. Vesterdorf